Қоғамдық тыңдаулар хаттамасы

Таушық Ауылы **2025 жылғы 18 наурыз уақыты сағат 10:00**

1. Аумағында қызмет жүзеге асырылатын немесе аумағына ықпал етілетін әкімшілік-аумақтық бірліктің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) әкімі аппаратының жергілікті атқарушы органының атауы: **Таушық ауылы әкімінің аппараты (Маңғыстау облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы)**

2. Қоғамдық тыңдаулардың тақырыбы: **«Жангурши кен орнында жер қойнауын пайдалану салдарын жою» жобасына ҚОҚБ және Табиғатты қорғау іс шараларының жоспары.**

3. Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын құжаттар жіберілген қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның және облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органының (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) әкімі аппаратының атауы: **ҚР ЭГТРМ жанындағы "Қоршаған ортаны қорғаудың ақпараттық-талдау орталығы" ШЖҚ РМК**

4. Көзделіп отырған қызметтің орналасқан жері: ***Маңғыстау облысы, Түпқараған ауданы, Таушық ауылы, географиялық координаттары N 44°19'30 E 50°57'00***
(белгіленген қызмет учаскесі аумағының толық, нақты мекенжайы, географиялық координаттары)

5. Көзделіп отырған қызметтің ықтимал әсеріне қатысы бар барлық әкімшілік-аумақтық бірліктердің атауы: ***Маңғыстау облысы, Түпқараған ауданы, Таушық ауылы***
(белгіленген қызметті жүзеге асыру нәтижесінде аумағына ықпал етуі мүмкін және аумағында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін әкімшілік–аумақтық бірліктердің тізбесі).

6. Бастамашының деректемелері және байланыс деректері***: «АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС, БСН 000740003881, Ақтау қ., 4 ш/а, 42 ғимарат, 3 этаж тел.: 87711060688.***
(оның ішінде нақты атауы, заңды және нақты мекенжайы, БСН, ЖСН, телефондары, факстері, электрондық пошталары, сайттары)

7. Ықтимал әсерлер туралы есептерді әзірлеушілердің немесе стратегиялық экологиялық бағалау жөніндегі есептерді дайындау бойынша сырттан тартылған сарапшылардың немесе мемлекеттік экологиялық сараптама объектілерінің құжаттамасын әзірлеушілердің деректемелері мен байланыс деректері: ***«Gals» ЖШС, Ақтау қ., 4 ш/а, 42 ғимарат, 3 этаж тел: 87789166528.***
(оның ішінде нақты атауы, заңды және нақты мекенжайы, БСН, ЖСН, телефондары, факстері, электрондық пошталары, сайттары)

8. Қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күн, уақыт, орын (қоғамдық тыңдаулардың ашық жиналысы өткізілетін күн (күндер) және уақыт): 2025 жылғы 18 наурыз сағат 10:00-де ***Маңғыстау облысы, Таушық ауылы, әкімдік ғимаратында өткізілді. Карантинге*** байланысты бейне-конференция байланыс нысанында тыңдауларды өткізу:
https://us05web.zoom.us/j/2703168932?pwd=OTVCTmhlb1gyVklwWlFBaXN6NzRLZz09&omn=87487941729
Идентификатор конференции: 270 316 8932
Код доступа: 96c0iG
(қатысушыларды тіркеудің басталу күні, уақыты, қоғамдық тыңдаудың басталу уақыты, тыңдаудың толық және нақты мекен-жайы. Қоғамдық тыңдаулар ұзартылған жағдайда барлық күндері көрсетіледі)

9. Бастамашы жіберген сұрату хатының көшірмесі және қоғамдық тыңдауларды өткізу шарттарын келісу туралы әкімшілік-аумақтық бірліктердің жергілікті атқарушы органдары ұсынған жауап хаттың көшірмесі осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі. **Қосымшада берілген.**

10. Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеу парағы осы қоғамдық тыңдау хаттамасына қоса беріледі. **Қосымшада берілген.**

11. Қоғамдық тыңдауларды өткізу туралы ақпарат қазақ және орыс тілдерінде мынадай тәсілдермен таратылды:
1) бірыңғай экологиялық порталда, **https://ecoportal.kz;**
2) жергілікті атқарушы органның (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың) ресми интернет-ресурсында немесе әзірлеуші мемлекеттік органның ресми интернет-ресурсында **https://www.gov.kz/memleket/entities/mangystau**
(атауы және ресми интернет–ресурстарға сілтемелер және жарияланған күні)
3) қоғамдық тыңдаулар басталған күнге дейін жиырма жұмыс күнінен кешіктірмей, бұқаралық ақпарат құралдарында, оның ішінде кемінде бір газетте және қатысы бар аумақтың шегінде толық немесе ішінара орналасқан тиісті әкімшілік - аумақтық бірліктердің (облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың) аумағында таратылатын кемінде бір теле-немесе радиоарна арқылы бұқаралық ақпарат құралдарында:

1. **Газета: Аққеттік арайы, №6 (1282) 11 ақпан 2025 жыл (қосымшада)**

(газеттегі хабарландырудың атауын, нөмірін және жарияланған күнін көрсету, сондай-ақ газеттің сканерленген титулдық беті мен қоғамдық тыңдаулар өткізілетіндігі туралы хабарландыру берілген бетті қамтитын, сканерленген хабарландыруды қоса ұсыну)

2. **теле-радио арнаның атауы «Astana TV», 11 ақпан 2025 жыл №008 (қосымшада).**

(теле немесе радиоарнаның атауын, хабарландыру жарияланған күнді көрсету, теле немесе радиоарнада жарияланған қоғамдық тыңдаулар өткізілетіндігі туралы хабарландырудың бейне және аудиожазбасы бар электрондық жеткізгіш қоғамдық тыңдаулардың хаттамасына қоса тіркелуі (жариялануы) тиіс)
4) тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың, ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) аумағында мүдделі жұртшылық үшін қолжетімді орындарда, **Таушық ауылы әкімдік ғимараты** мекенжайы бойынша **хабарландыру үшін стенде 1** дана хабарландыру.
Осы қоғамдық тыңдау хаттамасына фотоматериалдар қоса беріледі.

12. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімдері:
Бірауыздан қабылданған шешіммен қоғамдық тыңдау хатшысы болып – «Gals» ЖШС өкілі Сахтау Самал Махамбетқызы сайланды (хатшыны таңдау туралы. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың санын көрсету "қарсы емес" - 8, "қарсы" - 0, "қалыс қалды" - 3)
Бірауыздан қабылданған шешіммен регламент бекітілді: баяндама – 10 мин., талқылау Сұрақ-жауап. Барлық тілек білдірушілер баяндамашыға сұрақтар қоя алады және жоба бойынша өз пікірін айта алады. Ұсынылатын регламент – 10 минут.
Қоғамдық тыңдауларды қорытындылау және жабу. Ұсынылатын регламент – 5 минут.
(регламентті бекіту туралы. Қоғамдық қатысушылардың санын көрсету: "қарсы емес" - 8, "қарсы" - 0, "қалыс қалды" - 3)

13. Барлық тыңдалған баяндамалар туралы мәліметтер:
«Gals» ЖШС өкілі, баяндамашы- Сахтау Самал Махамбетқызы.
(баяндамашының тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)
Жоба бойынша Презентация (11 бетте) және баяндама қосымшада ұсынылды
(баяндаманың тақырыбы, беттердің, слайдтардың, файлдардың, плакаттардың, сызбалардың саны)
Қоғамдық тыңдауға шығарылатын құжаттар бойынша баяндама мәтіндері осы қоғамдық тыңдау хаттамасына қоса беріледі.

14. Мүдделі мемлекеттік органдар мен жұртшылықтың осы Қағидаларының 18-тармағына сәйкес жазбаша нысанда ұсынылған немесе қоғамдық тыңдауларды өткізу барысында айтылған барлық ескертулер мен ұсыныстарын, әрбір ескерту және ұсыныс бойынша бастамашының жауаптары мен түсініктемелерін қамтитын жиынтық кесте. Қоғамдық тыңдаулардың тақырыбына мүлде қатысы жоқ ескертулер мен ұсыныстар кестеге "қоғамдық тыңдаулардың тақырыбына қатысы жоқ" деген белгімен енгізіледі. **Қосымшада берілген.**

15. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың жоба және қаралатындардың сапасы туралы пікірі (негіздемесімен), құжаттардың, тыңдалған баяндамалардың толықтығы және оларды түсінудің қолжетімділігі тұрғысынан, оларды жақсарту бойынша ұсынымдар: **жоқ**
(тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, ұсынылатын ұйымның атауы, пікірлер мен ұсынымдар)

16. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасына шағымдану Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексіне сәйкес сот және сотқа дейінгі тәртіппен мүмкін болады.

17. Қоғамдық тыңдаулардың төрағасы: Базтығаев Күркен Базтығайұлы

Аудан әкімі

(тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып табылатын ұйымның атауы, қолы, күні)

Қолы ____________ Күні: « 19 » наурыз 2025 ж.

18. Қоғамдық тыңдаулар хатшысы: **«Gals» ЖШС өкілі Сахтау Самал Махамбетқызы**

(тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып табылатын ұйымның атауы, қолы, күні)

Қолы ____________ Күні: « 19 » наурыз 2025 ж.

Қоғамдық тыңдауларды өткізуге дейін және өткізу кезінде алынған ескертулер мен ұсыныстардың жиынтық кестесі

р/с №	Қатысушылардың ескертулері мен ұсыныстары (қатысушының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескертулер мен ұсыныстарға жауаптар (жауап берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және/немесе лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескерту (алынып тасталған/алынбаған ескерту немесе ұсыныс, "қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ")
1	Ауыл тұрғыны, Маслихат депутаты Шаудирбаев Г.Н: Жангурши кен орны осы көп жылдан бері, жұмыс жасап жатырғой, қанша жыл болды жасап жатқанына? Қазір енді добыча мұнай шығарып басталып кеттіндерғой, оған қанша жыл болды?	«Актау-Транзит» ЖШС өкілі Оскимбаев М.Б.: Жалпы ол жерде 2007 жылдан бері разведка басталды, қазір добычаға ауыстыққой. Добыча бастағанымыз 2012 жылдан бастап	алынды
2	Ауыл тұрғыны, Маслихат депутаты Шаудирбаев Г.Н: Осы үш ұңғыманы былтыр қаздыныздарғой ия? Енді сол үшеуін жойып отырсыздар ия?	«Актау-Транзит» ЖШС өкілі Оскимбаев М.Б.: Жоқ, ол ертеде қазылған скважина. Иә сол үш ұңғыманы жойып, сыртқы геологический отводты үкіметке қайтарайындеп отырмыз.	алынды
3	Ауыл тұрғыны, Маслихат депутаты Шаудирбаев Г.Н: Енді ол жерде басқа ұңғымалар жоқпа? Қазір қанша ұңғыма бар?	«Актау-Транзит» ЖШС өкілі Оскимбаев М.Б.: Ұңғымалар өзіміздің горный отводтың ішінде, бұл сыртқы территорияны үкіметке тапсыру. Қазір 45-50 шақты ұңғыма жасап тұр. Бұрынғы кезде недропользователь жерді алғанда үлкен қылып алып алады геологический отвод деп айтады, сосын оның ішінінен ортасынан өзімізге керекті горный отвод бар, сол территорияны өзімізге қалдырып, сыртқы территорияны тапсырамыз, сол үш ұңғыманы ауызын жауып бекітіп, цементтеп тапсырамыз үкіметке. Министерство энергетики хаты бойынша қайтару.	алынды
4	Ауыл тұрғыны, Маслихат депутаты Шаудирбаев Г.Н: Қарайған жұмыс жасалынып жатыр, соның қалдықтары шығадығой, соны заңды тапсырдыныздарма? Договор барма?	«Актау-Транзит» ЖШС өкілі Оскимбаев М.Б.: Утилизирующие компаниялар бар, соларға договор бойынша тапсырылып жасап	алынды

	Суды қайдан алып жатсыздар? Өздерініздің скважиналарынз барма қазып қойған?	қойғанбыз. Сол үшін осы үш ұңғы үкіметке қайтарылатын болған соң бөлек проект жасалып отыр Суды сізденаламызғой, Форт-Шевченко мен договор отырдық	
5	Ауыл әкімі Бақтыбаев Н.Б.: Осы үш ұңғыманыз мал шаруашылығына зияны тимейдіғой ия?	«Актау-Транзит» ЖШС өкілі Оскимбаев М.Б.: Жоқ ешқандай зиян тимейді.	алынды
6	Ауыл тұрғыны, Маслихат депутаты Шаудирбаев Г.Н: Ендігі сұрақ, сіздер налогтарыныз қайда түсіп жатыр мекемекенің?	«Актау-Транзит» ЖШС өкілі Оскимбаев М.Б.: Түпқараған ауданына түсіп отыр, сол жаққа отчет тапсырып отырмыз. Біздің казіргі келешке жоспарымыз, ноябрь айында проект шықты ГТП 273 ұңғымаға қазамыз деген ойдамыз, пландабар проектісін дайындап қойдық, ендіоны алдымызда жыл жылдарға бөліп график пен қазамыз деп отырмыз, добыча көбейсе Форт пен осы Таушық адамдарды аламыз деп ойлап отырмыз, өзім 2021 келдім содан бері көп адам ауыспайды, өзі барлығы 30 адамбыз офисті қосқанда. Сосын біздің геологический отвод та тұратын кімнің шаруашылығы бар солардың барлығын Данияр деген жігіттен сұрадым, Манғыстау НПЦ зем ге е-отинишпен кімнің шаруашылықтары өтеді, солармен хабарласып жеке оларға да көрсетеміз. Қазір үлкен объем жоқ, кішігірім объем.	алынды
7	Ауыл тұрғыны, Маслихат депутаты Шаудирбаев Г.Н: Біздің ауыл зардап шегедігой, сол жақтарда біздің жеке шаруашылықтар бар, сосын сіздің техникаларыныз қысы-жазы өтіп жатырғой, ауылдың ішімен жүріп жатыр Мен енді көргенмеін жүргенің, ауыр техникаларын асфальтті бұзады, сіздер біздің екі ортаны пайдаланасыздар, жерімізді пайдаланасыздар, халық бізден	«Актау-Транзит» ЖШС өкілі Оскимбаев М.Б.: Жоқ ауылдың ішімен жүрмейді, мен жұмысқа кіргелі нефтевоз 1-2 рет жүрген болар одан кейін жүрмеді. Таушық ауылына жасалынған жоқ, бірақ біздің линиямен жүріп жатқан	алынды

	сурайдығой, меннен сұрайды мен маслихаттың депутанымынгой, не пайдасы бар деп карьерлерді айтады мысалы, біздер зиян шегіп отырамызба деп, сол ауылға келетін пайда барма? Көмек боладыма дид? Соны онда халыққа жеткіземізғой.	үлкен үш шаруашылық ауылы бар, соларға тоқ беріп отырмыз тегін. Сосын аудан әкімінің айтуынша Султан үпенің басын тазаламаймыз айына 2 рет, сенбілікте айына екі рет тазалап видео отчет жасап ауданға жібереміз.	
8	Ауыл тұрғыны, Маслихат депутаты Шаудирбаев Г.Н: Осы Маңғыстау облысында 3 жылға кетіп бара жатыр мараторий тоқтадығой, тоқтағаннан кейін жұмыссыздық мәселесі азайып келе жатыр, Қаражанбастың өзі бізден 23 адамды алды. Енді жұмыссыздық азаймайдығой, өндіріске жұмысқа алып жатқан соң жұмыссыздыққа тіркелетіндер көп. Сондықтан біздің жұмыссыздық мәселесін шешуге де сіздер ат салысуларыныз керек,сізде 30 шағынғой. Түпқараған аудан бойынша 5 адам болса ол да жақсы.	«Актау-Транзит» ЖШС өкілі Оскимбаев М.Б.: Түпқараған аудан бойынша 5 адам жұмыс жасайды бізде. Оны да біздер 2021 дан кейін алдық. Буйырса болашақта ауылдан қараймыз.	алынды

Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеу парағы
18.03.2025 ж. 10:00 «АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС, Маңғыстау облысы, Түпқараған ауданы, Таушық ауылы

№ п/п	Қатысушының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	Қатысушының санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның, бастамашының өкілі)	Байланыс телефон нөмірі	Қатысу форматы (жеке немесе конференциялық байланыс арқылы)	Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда)
1	Амалханов А.Н.	ТОО „Актау-Транзит"	8 771 106 06 88	жеке	[signature]
2	Осимбаев М. Б.	ТОО „Актау-Транзит"	8-701 661 2290	жеке	[signature]
3	Порашев. К. А	Ауыл тұрғыны	8701 480 65 28	жеке	[signature]
4	Қарагулова Г.	Ауыл тұрғыны	8701 819 93 53	жеке	[signature]
5	Медетбаева А.	Ауыл тұрғыны	87056688865	жеке	[signature]
6	Жуатова. А	ауыл тұрғыны	87078840673	жеке	[signature]
7	Шаудирбаев Т. Н.	ауыл тұрғыны мәслихат депутаты	87014272116	жеке	[signature]
8	Баймыбаев Н.Б	Ауыл әкімі	87013143810	жеке	[signature]
9	Сахмау Самал. М.	ТОО „Gals" - өкілі - хатшы	87789166528	жеке	[signature]
10	Базарбай Сабина С.	Эприн	87781139897	Онлайн	// - // - // - //
11	Ахметова Гаухар	ДЭМО	8702 2685984	онлайн	// - // - // - //
12					
13					
14					
15					
16					
17					

Жауапкершілігі шектеулі серіктестік
«АКТАУ-ТРАНЗИТ»
Товарищество с ограниченной ответственностью
БСН/БИН 000740003881
г. Актау, 4 микрорайон, 23/2 здание, 3 этаж

шығыс/исх. № 019
от 11.02.2025г.

Таушық ауылының әкіміне
Н.Б. Бақтыбаевқа

Құрметті Нұржан Бақтыбайұлы

«АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС 2025 жылы 18 наурыз сағат 10:00-де Әкімдік ғимаратында, «Жангурши кен орнында жер қойнауын пайдалану салдарын жою» жобасына ҚОҚБ және Табиғатты қорғау іс шаралары жоспары тақырыбында ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдауды өткізуін жоспарлап отырғанын хабарлайды.

Өткізу күні мен уақыты Маңғыстау облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасымен келісілді.

Осы мақсатта Сіздің тарапыңыздан осы аталған шараны өткізуге ат салысуыңызды және төраға етуге жауапты маман тағайындауыңызды сұраймыз.

Құрметпен,
Директор ТОО «Актау-Транзит» **Жабагинов А.С.**

Орындаған:
Амалханов А.Н.
Моб.тел. 8(771) 106-0688

Приложение 3.
к Правилам проведения
общественных слушаний

Форма письма-ответа инициатору общественных слушаний от местных исполнительных органов административно-территориальных единиц (района, города) на проведение общественных слушаний

исходящий номер: 25353147001, Дата: 31/01/2025

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

«В ответ на Ваше письмо (исх. №25353147001, от 31/01/2025 (дата)) о согласовании предлагаемых Вами условий проведения общественных слушаний, сообщаем следующее:

«Согласовываем проведение общественных слушаний по предмету Раздел охраны окружающей среды к «Проекту ликвидации последствии недропользования на м/р Жангурши» и ППМ, в предлагаемую Вами 18/03/2025 10:00, Мангистауская область, Тупкараганский район, Таушыкский с.о., с.Таушык, здание акимата(дату, место, время начала проведения общественных слушаний)»

(к причинам несогласования относятся: место проведения не относится к территории административно-территориальных единиц, на которую может быть оказано воздействие в результате осуществления намечаемой деятельности; дата и время проведения выпадает на выходные и/или праздничные дни, нерабочее время. "Поддерживаем, предложенные Вами способы распространения объявления о проведении общественных слушаний". или "Предлагаем дополнить (заменить) следующими способами, для более эффективного информирования общественности").

«Подтверждаем наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний».

«Перечень заинтересованных государственных органов: 1. 2.»

ТОВАРИЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ "АКТАУ-ТРАНЗИТ" (БИН: 000740003881), 8-702-529-8113, asset.13@bk.ru,

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

Приложение 3.1.
к Правилам проведения
общественных слушаний

Форма письма-запроса от инициатора общественных слушаний на проведение общественных слушаний в местные исполнительные органы административно-территориальных единиц (района, города)

исходящий номер: 25353147001, Дата: 31/01/2025

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

Информируем Вас о: Осуществление государственной экологической экспертизы

(наименование в соответствии с пунктом 12 настоящих Правил)

Будет осуществляться на следующей территории:

(территория воздействия, географические координаты участка)

Предоставляем перечень административно-территориальных единиц, на территорию которых может быть оказано воздействие, и на территории которых будут проведены общественные слушания:

Предмет общественных слушаний: Раздел охраны окружающей среды к «Проекту ликвидации последствии недропользования на м/р Жангурши» и ППМ

(тема, название общественных слушаний, предмет общественных слушаний в обязательном случае должен содержать точное наименование, место осуществления, срок намечаемой деятельности и наименование инициатора намечаемой деятельности

Просим согласовать нижеуказанные условия проведения общественных слушаний: Мангистауская область, Тупкараганский район, Таушыкский с.о., с.Таушык, здание акимата, 18/03/2025 10:00

(место, дата и время начала проведения общественных слушаний)

Место проведения общественных слушаний в населенном (-ых) пункте (-ах) обосновано их ближайшим расположением к территории намечаемой деятельности (км).

Объявление о проведении общественных слушаний на казахском и русском языках будет распространено следующими способами:
Аққеттік Арайы; Astana tv

(наменование газеты, теле- и радиоканала, где будет размещено объявление)

на доске объявлении в здании акимата

(расположение мест, специально предназначенных для размещения печатных объявлений (доски объявлений)

Просим также подтвердить наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний.

В соответствии с Экологическим кодексом Республики Казахстан и Правилами проведения общественных слушаний, общественные слушания проводятся под председательством представителя местного исполнительного органа соответствующей административно-территориальной единицы (района, города). Местный исполнительный орган обеспечивает видео- и аудиозапись открытого собрания общественных слушаний. Электронный носитель с видео- и аудиозаписью всего хода открытого собрания общественных слушаний с начала регистрации до закрытия общественных слушаний и подведением итогов слушаний, подлежит приобщению (публикации) к протоколу общественных слушаний.

В соответствии с требованиями законодательства просим обеспечить регистрацию участников общественных слушаний и видео- и аудиозапись общественных слушаний.»

ТОВАРИЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ "АКТАУ-ТРАНЗИТ" (БИН: 000740003881), 8-702-529-8113, asset.13@bk.ru,

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

Қоғамдық тыңдау туралы хабарландыру!

«АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС «Жангурши кен орнында жер қойнауын пайдалану салдарын жою» жобасына ҚОҚБ және табиғатты қорғау іс шараларының жоспарыбойынша қоғамдық тыңдаулар өткізетінін хабарлайды.Қоғамдық тыңдау 2025 жылы 18 наурызда сағат 10:00 -де өтеді. Өткізу орны: Маңғыстау облысы, Таушық ауылы, әкімдік ғимараты.

Онлайн қосылымға сілтеме:
https://us05web.zoom.us/j/2703168932?pwd=OTVCTmhlb1gyVklwWlFBaXN6NzRLZz09&omn=87487941729 Конференция идентификаторы 270 316 8932. Кіру коды: 96c0iG

Тапсырыс беруші: «АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС, БСН 000740003881, Ақтау қ., 4 ш/а, 42 ғимарат, 3 этаж тел.: 87711060688.

Жобаны әзірлеуші: «Gals» ЖШС, Ақтау қ., 4 ш/а, 42 ғимарат, 3 этаж тел: 87789166528.

Жергілікті атқарушы орган: «Маңғыстау облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ, жауапты тұлға Сабина Базарбай, эл. пошта: s.bazarbay@mangystau.gov.kz., тел.: 8(7292) 43-10-88; Жобалық құжаттама БЭП https://ecoportal.kz сайтында орналастырылған.

Объявление о проведении общественных слушаний!

ТОО «АКТАУ-ТРАНЗИТ» объявляет, что проводит общественные слушания по РООС к «Проекту ликвидации последствии недропользования на м/р Жангурши» и ППМ. Слушания состоятся: 18 марта 2025 года в 10:00 ч. Место проведения: Мангистауская область, село Таушык, в здании акимата.

Ссылка на онлайн подключение:
https://us05web.zoom.us/j/2703168932?pwd=OTVCTmhlb1gyVklwWlFBaXN6NzRLZz09&omn=87487941729 Идентификатор конференции 270 316 8932. Код доступа: 96c0iG

Заказчик: ТОО «АКТАУ-ТРАНЗИТ», БИН: 000740003881, г.Актау, 4 мкр. 42 здание, 3 этаж, тел.: 87711060688.

Разработчики проектов: ТОО «Gals» , г.Актау, 5 мкр, 8 дом, офис 110, тел: 87789166528.

Местный исполнительный орган: ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Мангистауской области», ответственное лицо Базарбай Сабина Саламатқызы, эл.почта: s.bazarbay@mangystau.gov.kz., тел. 8 (7292) 43-10-88; Документация по проекту размещена на сайте ЕЭП https://ecoportal.kz.

11.02.2025, 17:20

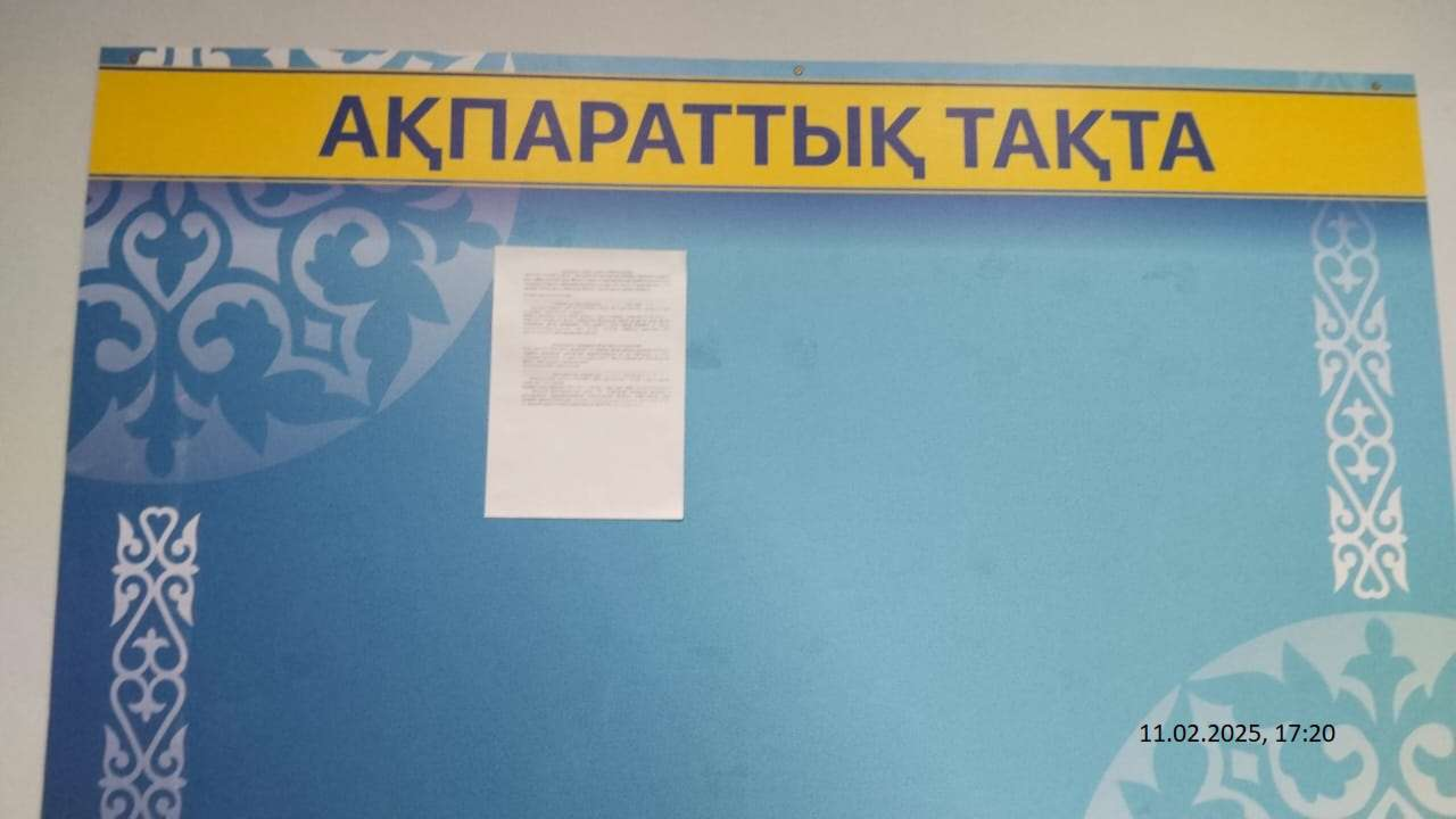
АҚПАРАТТЫҚ ТАҚТА
11.02.2025, 17:20

Қоғамдық тыңдау туралы хабарландыру!

АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС «Жангурши кен орнында жер қойнауын пайдалану салдарын
ою» жобасына ҚОҚБ және табиғатты қорғау іс шараларының жоспарыбойынша қоғамдық
ыңдаулар өткізетінін хабарлайды.Қоғамдық тыңдау 2025 жылы 18 наурызда сағат 10:00
е өтеді. Өткізу орны: Маңғыстау облысы, Таушық ауылы, әкімдік ғимараты.

нлайн қосылымға сілтеме:
ps://us05web.zoom.us/j/2703168932?pwd=OTVCTmhlb1gyVklwWlFBaXN6NzRLZz09&o
=87487941729 Конференция идентификаторы 270 316 8932. Кіру коды: 96c0iG
 Тапсырыс беруші: «АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС, БСН 000740003881, Ақтау қ., 4 ш/а,
ғимарат, 3 этаж тел.: 87711060688.
обаны әзірлеуші: «Gals» ЖШС, Ақтау қ., 4 ш/а, 42 ғимарат, 3 этаж тел: 87789166528.
ергілікті атқарушы орган: «Маңғыстау облысының табиғи ресурстар және табиғат
йдалануды реттеу басқармасы» ММ, жауапты тұлға Сабина Базарбай, эл. пошта:
azarbay@mangystau.gov.kz., тел.: 8(7292) 43-10-88; Жобалық құжаттама БЭП
s://ecoportal.kz сайтында орналастырылған.

Объявление о проведении общественных слушаний!

О «АКТАУ-ТРАНЗИТ» объявляет, что проводит общественные слушания по РООС к
оекту ликвидации последствии недропользования на м/р Жангурши» и ППМ.
ушания состоятся: 18 марта 2025 года в 10:00 ч. Место проведения: Мангистауская
асть, село Таушык, в здании акимата.
ылка на онлайн подключение:
s://us05web.zoom.us/j/2703168932?pwd=OTVCTmhlb1gyVklwWlFBaXN6NzRLZz09&o
87487941729 Идентификатор конференции 270 316 8932. Код доступа: 96c0iG
Заказчик: ТОО «АКТАУ-ТРАНЗИТ», БИН: 000740003881, г.Актау, 4 мкр, 42 здание,
аж, тел.: 87711060688.
работчики проектов: ТОО «Gals» , г.Актау, 5 мкр, 8 дом, офис 110, тел: 87789166528.
 Местный исполнительный орган: ГУ «Управление природных ресурсов и
лирования природопользования Мангистауской области», ответственное лицо
рбай Сабина Саламатқызы, эл.почта: s.bazarbay@mangystau.gov.kz., тел. 8 (7292) 43-10-
Документация по проекту размещена на сайте ЕЭП https://ecoportal.kz.

11.02.2025, 17:20

ТҮПҚАРАҒАН АУДАНДЫҚ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТ e-mail: akketikaraii@mail.ru

Ақкетік арайы

Газет 1931 жылдың 5 тамызынан шыға бастады

№6 (1282)

11 ақпан 2025 жыл

Газет әр аптаның сейсенбі күні шығады

www.mangystaumedia.kz

БІЛІМ

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ОТАНДЫҚ БИЗНЕС ӨКІЛДЕРІМЕН КЕЗДЕСУДЕ ҮКІМЕТКЕ ҚОСЫМША ҚҰН САЛЫҒЫ МӘСЕЛЕСІН ТАҒЫ ДА ПЫСЫҚТАУДЫ ТАПСЫРДЫ

– Кез келген реформаны жан-жақты сараптап, байыппен жүргізген жөн. Экономика салаларының ерекшеліктерін ескере отырып, түрлі нұсқаларды әзірлеу керек.

Қосымша құн салығына қатысты бұған дейін көзқарасымды білдірмеген едім. Өйткені қызметтік дәрежеме сәйкес, менің әрбір сөзім, пікірім қатаң тапсырма сияқты қабылданады. Соған қарамастан бұл мәселе бойынша ойымды жеткізгім келеді. Қалай десек те, қосымша құн салығының мөлшерлемесі сараланып белгіленуге тиіс.

Үкімет түпкілікті шешімді білікті сарапшылардың, қайталап айтамын, білікті сарапшылар мен кәсіпкерлердің, әлбетте депутаттардың пікіріне құлақ аса отырып, нақты есептеулер негізінде қабылдағаны дұрыс.

Бір анығы, Үкіметтің қазіргі ұсынып отырған мөлшерлемесі тым жоғары. Сіздер нақты цифрды айттыңыздар. Оны қоғам қызу талқылады. Тіпті, кей жағдайда артық сөздер де айтылды. Дегенмен, бұл қоғам талқысына алдын ала салынған ұсыныс болатын. Тағы қайталап айтамын, Үкіметтің бұл бағыттағы жұмысы бизнес, қоғам, кәсіпкерлер, сарапшылардың, яғни барлық тараптың пікірі ескеріле отырып жалғасуы керек. Биыл нақты шешім қабылдануға тиіс. Мен бұған дейін де айттым: Үкімет бұл мәселені депутаттармен және сарапшылармен егжей-тегжейлі талқылауы керек. Бүгін айтылған ой-пікірлер де ескеріледі. Мемлекетке барынша оңтайлы шешім қажет. Яғни бір жағынан бизнес жүргізуге кедергі келтірмей, қолайлы жағдай жасайтын, ал екінші жағынан, салыққа қатысты тәртіпті күшейтіп, бюджет кірісін арттыратын тиімді жолды табуымыз қажет, – деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

t.me/aqorda_resmi

СПОРТ

Жарайсыңдар, жігіттер

Ж.Мыңбаев атындағы мектеп-гимназиясының 11-сынып оқушысы Рысқалиұлы Қожахмет Үндістан елінде өтіп жатқан халықаралық «India Open» ашық турнирінің чемпионы атанып, алтыннан алқа тақты.

Қожахмет Рысқалиұлы 8 жылдан астам уақыт кикбоксингпен шұғылданып келеді. Осы аралықта республикалық, халықаралық жарыстардың бірнеше мәрте жүлдегері атанды.

Сонымен бірге, Ерікұлы Аманбек 54кг салмақта ересектер арасында топ жарып, чемпион атанды. Бапкері Болатбек Құдайбергенов.

Атап айтсақ, Қазақстан чемпионаттарынан басқа, 2024 жылдың көктемінде Түркия елінде өткен кикбоксингтен «Әлем кубогының» қола жүлдегері, 2024 жылдың қараша айында Молдавия елінде өткен халықаралық турнир жеңімпазы атанды.

ИНФРАҚҰРЫЛЫМ

КӨНЕ КЕТІКТІҢ ЖАҢА ЗАУЫТЫ

Наурыз тойында ашылмақ

Тұзды теңіздің жағасында тұрып, ғасырлар бойы тұщы суға жарымаған Кетіктің енді қағанағы қарық, сағанағы сарық болатын кезі келді. Көп ұзамай жаңа Теңіз суын тұщытатын зауыт іске қосылмақ. Американдық технология бойынша және американ-француз қондырғылары қойылып жатқан бұндай зауыт Қазақстанда бұрын-соңды болмаған. Тек Францияда және Жапонияда ғана бар екен!

Зауыт құрылысы мен оның мүмкіндігі жайлы маған аудандық әкімдік пен қоғамдық келісімінің осы құрылыстың барысын қадағалаушы өкілі, аудандық су жүйесі бөлімі бастығының орынбасары Али Аманефесов айтып берді. Айта кету керек, бұл жігіт – коммуналдық саладағы ең мықты мамандардың бірі, Аққетіктің су шаруашылығын өз қолымен құрған, осы жұмыстың қыр-сырын, бүкіл су жүйесінің жай-күйін бес саусағындай білетін, елдің құрметіне бөленген азамат!

Тұщытылатын су жағадан 60 метр қашықтықтан, 7 метрдей тереңдіктен, жер астымен тартылған құбырмен алынып, құм мен қиқымдардан тазартатын бірінші сүзгіден өтеді. Сосын суда кездесуі мүмкін әртүрлі ластардан тазартатын екінші сүзгіге барады. Одан өтіп барып ультратехнологиялық сүзгіден залалсыздандырып, бойындағы барлық зиянды микроорганимдерден тазартатын қондырғыдан өтеді де, құрамындағы тұздан айыратын ең жаңа технологиямен жасалған мембраналық сүзгілерге барады. Оған аз мөлшерде Кетік кенішінен алынған жер асты суы қосылады. Санитарлық және экологиялық талаптарға сай келетіндей етіп, адам ағзасына қажетті реагенттер қосылады да, үлкен резервуарға жиналады. Судың сапасы лабораторияда ең соңғы үлгідегі қондырғылармен үздіксіз тексеріліп тұрады. Осы жерден қуатты компрессорлар су құбырларының бойымен халыққа жібереді. Төрт компрессорлық линия бар – Аташқа бөлек, Баутинге бөлек, Жаңа Кетікке бөлек және қалаға бөлек, тағы біреуі резервте тұр. Осы процесстердің бәрі компьютерлермен қадағаланып, автоматты түрде жасалады. Тіпті, сыртта тұрған резервуарлардың ішінде суды қатырмайтын электр жылытқыштары бар екен. Ал, негізгі қондырғылар тұрған алып залдың іші инфрақызыл сәулелі жылытқыштармен бір қалыпты температура ұстап тұрады. Екі желіден электр қуаты алынып тұрады, біреуі резервте болмақ.

Жалпы, жаңа зауыт жайлы жаңалықтарға халықтың құлағы түрулі. Сарылдап келіп жататын тұщы суды асыға күтулі. Осыған орай, көкейде жүрген сұрақтар да бар. Сол қарапайым көпшіліктің бірі болып, сол сұрақтарды Алиға қойдым. Бірінші түйткіл – зауыттан шығатын су қысымы күшті. Ертең ертеректе төселген құбырлар оған шыдамайды-ау.

-Қысымды осы жерден реттеп, мөлшерлеп жібереміз. Сонда Аташ, Баутин, Жаңа Кетіктің ең алыс деген үйіне де су еркін барып тұрады, -дейді Али.

«Ақтаудағы құсаған, суды буға айналдырып, сосын қайтадан суға айналдырған өлі су ішетін боламыз» дейді біреулер.

-Бұл жерде суды буға айналдырмайды. Тек құрамынан тұзды айырып аламыз. Бұл жерде французДың Veolia компаниясының сүзгілері қойылған үш қондырғы бар. Біреуі резервте тұрады. Әр сүзгі 30 мың сағатқа арналған, -дейді Али.

30 мың сағат – шамамен 3,5 жыл. Қондырғыны сатқан компания сүзгілермен де уақытында қамтамасыз етіп тұратын болады.

Айта кету керек, зауыт күніне 5 мың текше метр су тұщытып бере алады. Ол қазіргі қажеттіліктен 3,5 еседей көп. Болашақта басқа да тұтынушылар шығары сөзсіз. Мысалы, Қашаған кеніші.

-Судың бағасы бұрынғыдан қымбат болатын шығар?

-Бұл зауыт қыруар қаржыға салынып жатыр. Түптің түбінде ол шыққан шығын ақталуы керек. Бірақ, ауыз сумен қамту – әлеуметтік салаға жатады, Үкіметтің субсидиялары мен дотациялары бар. Бұның бәрі облыста қаралып жатқанға ұқсайды. Менің ойымша, аса қымбат болмайды, -дейді Али.

Болашақта зауытта 30 адам жұмыс істемек. Негізгі мамандар – лаборанттар мен технологтар іріктеліп жатыр. Табылып та жатқандай. Жергілікті жігіттердің бір тобы қазір құрылысшылардың қасында жұмыс істеп, үйреніп тәжірибеден өтіп жатқан көрінеді. Жұмысшылардың бәрі өзіміздің балдар болмақ.

Айта кету керек, зауыт – стратегиялық нысан болып есептеледі, өте қатты күзетілетін болады.

Зауыттың құрылысын «Толағай-2050» компаниясы салып жатыр. Кілең қазақ жігіттер. Басшысы – Исенәлиев Әлібекпен, учаске бастығы Қуанышев Талғатпен, бас энергетик Ағажаев Айдармен сөйлестім. Білімділігі мен біліктілігі көрініп-ақ тұрған, іскер жігіттер. Оралдық азаматтар екен. Сөз саптауына, қарапайымдылығы мен осыншама күрделі шетелдік қондырғыларды орнатып, сынап, үйлестіріп жатқан шеберлігіне риза болдым.

Зауыт құрылысы Наурыз мейрамына қарай аяқталып, пайдалануға беріледі деген есеп бар.

***

Менің ойыма бір нәрсе келіп отыр. Көп ұзамай, үйімізге құбырмен сарылдап тұщы су келетін болады. Бақшаны да осы сумен суарамыз. Үнем жағына мән беру керек. Тамшылатып суару сияқты, заманауи әдістерді үйрену, қолдану керек болады, жерлестер!..

Суреттерде зауыттың іші бейнеленген. Сөйлесіп тұрғандардың ортасындағы – Али Аманефесов. Сол жақта – Ағажаев Айдар, оң жақта Қуанышев Талғат.

Айсағали ҚЫДЫР.

АДАМ.ҚОҒАМ.ЗАҢ.

СОТ ЖҮЙЕСІН ЖЕТІЛДІРУ – ҚОҒАМНЫҢ ӘДІЛ ТАЛАБЫ

аудандық сот жылды қорытындылады

Түпқараған ауданының сотында кез келген маңызды іс-шараға бұқаралық ақпарат құралдары мен қоғам өкілдерін шақыру оң тәжірибеге айналған.

Аудандық соттың төрағасы Е. Бегенов бұқаралық ақпарат құралдары мен қоғам өкілдері алдында аудандық соттың 2024 жылдың 11 айында атқарылған жұмыстары жөнінде есеп берді. Оған арнайы «Аққетік арайы» газетінің тілшісі М.Елеусінова қатысқан брифингте аудандық сот төрағасы осы уақыт аралығында жүргізілген қылмыстық істер және азаматтық істер мен әкімшілік құқық бұзушылық ісі бойынша ақпарат берді.

Аудандық соттың төрағасы Е. Бегенов: - Өткен 2024 жыл қылмыстық іс бойынша жыл басында қалдыққа 5 тұлғаға қатысты 4 қылмыстық қалдырылған. 2024 жылдың 11 айында 54 тұлғаға қатысты 46 қылмыстық іс түскен. (46 іс электронды) оның ішінде 45 тұлғаға қатысты 38 қылмыстық іс аяқталған. 32 тұлғаға қатысты 29 қылмыстық іс бойынша айыптау үкімі, 1 тұлғаға қатысты 1 қылмыстық іс сот өндірісімен қысқартылған, 7 тұлғаға қатысты 4 қылмыстық іс соттылығы бойынша жолданылған, 5 тұлғаға қатысты 4 қылмыстық іс қайтарылған. Теріс қылық бойынша -163 (10) 0Қылмыс-22 (40) (онша ауыр емес-5 (2), орташа-5 (7), ауыр-13 (31) Сондай-ақ, азаматтық істер бойынша жыл басына қалдыққа 33 азаматтық іс, 10 талап қою қалған. Ағымдағы жылдың 11 айында барлық түскен талап қою саны-450, соттылық бойынша түскен істер-10, қайтарылғандар-53, қабылдаудан бас тартылғандар-5. Бұйрықтық іс жүргізумен-60 іс, шешіммен аяқталған азаматтық істер саны – 178 (оңайлатылған (жазбаша) іс жүргізу тәртібімен қаралғандар-113), қараусыз қалдырылғандар саны-31, барлық аяқталған істер саны-391, қалдық істер саны – 41. Іс бойынша іс жүргізуі тоқтатылған-117, істің ішінде медиация тәртібімен-2, бітімгершілік келісімімен-81, талап қоюдан бас тартуымен-34.

Одан бөлек, әкімшілік құқық бұзушылық іс бойынша 2024 жылдың басына қалдыққа -6 іс қалғандығын, 11 айда 323 әкімшілік құқық бұзушылық іс түсіп, әкімшілік құқық бұзушылық іс қайтарылған, 310 тұлғаға қатысты 310 әкімшілік іс қаралған,әкімшілік құқық бұзушылық жаза қолдану туралы қаулы шығарылғаны істер- 248, 62- әкімшілік құқық бұзушылық істің өндірісі қысқартылған, 5- әкімшілік істің өндірісі 2 іске біріктірілгендігін жеткізді. Дыбыс-бейне жазба құрылғысын қолданып (100%) іс қаралған.

Сонымен қатар, әкімшілік рәсімдік-процестік кодексі бойынша істер түспеген. Жыл басынан 1 ӘРПК бойынша 1 іс қаралып, кері қайтарылғандығын айтты.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ АЛУШЫЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ ҚОРҒАЛДЫ

2024 жылдың қорытындысы бойынша Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Маңғыстау облысы бойынша департаментіне мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің сапасына қатысты 49 қызмет алушының құқықтары толық қорғалды.

Департаментпен өтініш негізінде жоспардан тыс тексеру немесе сұрау салу арқылы, проактивті түрде қашықтықтан бақылау нәтижесімен және «Egovkz» телеграмм бот арқылы жүгінген қызмет алушылардың құқықтары қалпына келтірілді.

Қызмет алушылардан келіп түскен арыз-шағымдарының басым көпшілгі жер қатынастары және сәулет-қала құрылысы қызметі салаларына қатысты.

Мысалыға, Департаментке Ақтау қаласы әкімдігінің сәулет-қала құрылысы саласындағы бөлімінің сәулет жоспарлау тапсырмасын алу кезіндегі қабылдаған бас тарту туралы шешімімен келіспейтіндігі жөнінде шағым келіп түсті.

Тексеру нәтижесінде, шағым иесінің уәждері өз дәлелін тауып, Бөлімге анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқама енгізіліп, қызмет алушының заңды мүдделері мен бұзылған құқықтары толықтай қалпына келтірілді.

Бұған қоса, аталған заңбұзушылықтарға жол бергені үшін Ақтау қаласы әкімдігіне қарасты сәулет және қала құрылысы саласындағы уәкілетті органның басшысына «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Кодексінің 465 бабының 2 бөлігіне сәйкес әкімшілік іс қозғалып, 55 580 теңге көлемінде айыппұл салынды.

Сондай-ақ, 2024 жыл қорытындысы бойынша Департаменттің тікелей араласуымен өтініш негізінде жер қатынастары саласында 15 қызмет алушының, сәулет-қала құрылысы қызметі саласында 3, ал әлеуметтік және қаржы саласында 4 қызмет алушының, проактивті түрде қашықтықтан бақылау нәтижесімен 13, телеграмм бот арқылы жүгінгендерден 12 қызмет алушылардың құқықтары қорғалды.

Анықталған бұзушылықтарға жол берген мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне Департаментпен тиісті шаралар қабылданып, нәтижесінде 15 мемлекеттік қызметшіге тәртіптік шара, 2 лауазымды тұлғаға әкімшілік шара қолданылды.

Осы ретте, құрметті облыс тұрғындары мемлекеттік қызмет көрсету кезінде заңнама талаптарының сақталмағанына куә болсаңыз, яғни мемлекеттік қызмет көрсету мерзімі бұзылса, мемлекеттік қызмет көрсетуден негізсіз бас тартылса, артық құжаттар талап ету фактісі болса немесе қызмет көрсету талабы бұзылса, Сіз құқығыңызды Департаментке шағымдану арқылы қорғай аласыз.

Біздің мекен-жайымыз: Ақтау қаласы, 14 ш.а., 1 ғимарат, 2-Блок. Байланыс нөмерлері: 8 (7292) 30-36-49, 8 (7292) 30-30-39 кеңсе нөмірі.

Тоқтамыс ЖҰМАҒҰЛОВ,
Мемлекеттік қызмет істері агенттігі
Маңғыстау облысы бойынша департаментінің
басшысы, әдеп жөніндегі кеңес төрағасы.

ЖАСТАР САЯСАТЫ

ОЙЫНҚҰМАРЛЫҚ ҚҰРДЫМҒА КЕТІРЕДІ

Қарақия ауданы бойынша шекара басқармасы, «Түпқараған» шекара бөлімшесіндегі жас сарбаздармен лудомания (ойынқұмарлық) және нашақорлықтың алдын алу мақсатында және жат ағымдар бойынша түсіндірме жұмыстары жүргізіліп, кездесу ұйымдастырылды.

Іс-шараның басты мақсаты – зиянды әдеттердің салдары туралы түсіндіру, құқықбұзушылықтың алдын алу және әскери ортада салауатты өмір салтын насихаттау.

Кездесу барысында Түпқараған аудандық Орталық емхана дәрігері пстхиатр-нарколог Аманова Ақілгек Арқабайқызы, Дінтанушы маман Жолдасбайұлы Нұрбек сарбаздарға лудомания мен нашақорлықтың адам денсаулығына, психикасына және әлеуметтік өміріне тигізетін зияны туралы баяндап, олардың әскери қызметке кері әсерін түсіндірді. Сондай-ақ, зиянды әдеттерден қалай сақтану керектігі, олардың алдын алу жолдары мен құқықтық жауапкершілік мәселелері талқыланды.

Мұндай кездесулер әскери ортада тәртіп

КӨКТЕМ – 2025

ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙҒА ТӨТЕП БЕР

Аудан аумағында «Көктем-2025» республикалық командалық-штабтық оқу жаттығуы өткізілді.

Оқу жаттығудың мақсаты басқару органдарының, азаматтық қорғау мемлекеттік жүйесінің күштері мен құралдарының көктемгі кезеңдегі су тасқыны жағдайында төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою жөніндегі іс-қимылдарға дайындығын тексеру болып табылады.

Оқу-жаттығу шеңберінде азаматтық қорғау қызметтері мен құралымдарының дайындығына тексеру, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайларды жоюға, су тасқыны кезеңі жағдайында халықтың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, іс-қимылдарды одан әрі жетілдіру жедел штабтың жұмысы жүргізілді.

Оқу- жаттығуды өткізу кезінде азаматтық қорғау қызметтерінен 36 арнайы техника, 112 адам жұмылдырылды.

ҚОҒАМДЫҚ ТЫҢДАУ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАНДЫРУ

«АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС«Жангурши кен орнында жер қойнауын пайдалану салдарын жою» жобасына ҚОҚБ және табиғатты қорғау іс шараларының жоспары бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізетінін хабарлайды.

Қоғамдық тыңдау 2025 жылы 18 наурызда сағат 10:00-де өтеді.

Өткізу орны: Маңғыстау облысы, Таушық ауылы, әкімдік ғимаратында өтеді.

Онлайн қосылымға сілтеме: https://us05web.zoom.us/j/2703168932?pwd=OTVCTmhlb1gyVklwWlFBaXN6NzRLZz09&omn=87487941729 Конференция идентификаторы 270 316 8932. Кіру коды: 96c0iG

Тапсырыс беруші: «АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС, БСН 000740003881, Ақтау қ., 4ш/а, 42 ғимарат, 3 этаж тел.: 87711060688.

Жобаны әзірлеуші: «Gals» ЖШС, Ақтау қ., 4 ш/а, 42 ғимарат, 3 этаж тел: 87789166528.

Жергілікті атқарушы орган: «Маңғыстау облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ, жауапты тұлға Сабина Базарбай, эл. пошта: s.bazarbay@mangystau.gov.kz., тел.: 8(7292) 43-10-88; Жобалық құжаттама БЭП https://ecoportal.kz сайтында орналастырылған.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОБЩЕСТВЕННЫХ СЛУШАНИЙ

ТОО «АКТАУ-ТРАНЗИТ» объявляет, что проводит общественные слушания по РООС к «Проекту ликвидации последствии недропользования на м/р Жангурши»и ППМ.Слушания состоятся: 18марта 2025 года в 10:00 ч.

Место проведения: Мангистауская область, село Таушык, в здании акимата.

Ссылка на онлайн подключение: https://us05web.zoom.us/j/2703168932?pwd=OTVCTmhlb1gyVklwWlFBaXN6NzRLZz09&omn=87487941729

Идентификатор конференции 270 316 8932. Код доступа: 96c0iG

Заказчик: ТОО «АКТАУ-ТРАНЗИТ», БИН: 000740003881, г.Актау, 4 мкр, 42 здание, 3 этаж, тел.: 87711060688.

Разработчики проектов: ТОО «Gals» , г.Актау, 5 мкр, 8 дом, офис 110, тел: 87789166528.

Местный исполнительный орган: ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Мангистауской области», ответственное лицо Базарбай Сабина Саламатқызы, эл.почта: s.bazarbay@mangystau.gov.kz., тел. 8 (7292) 43-10-88; Документация по проекту размещена на сайте ЕЭП https://ecoportal.kz.

ҚОҒАМДЫҚ ТЫҢДАУ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАНДЫРУ

«АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС«Түбежік кен орнында жер қойнауын пайдалану салдарын консервациялау және жою» жобасына ҚОҚБ және табиғатты қорғау іс шараларының жоспары бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізетінін хабарлайды.

Қоғамдық тыңдау 2025 жылы 18 наурызда сағат 15:00-де өтеді.

Өткізу орны: Маңғыстау облысы, Форт-Шевченко қаласы, қалалық Әкімшілікте, Аманат ғимараты, 1 этаж, конференц-залында өтеді.

Онлайн қосылымға сілтеме: https://us05web.zoom.us/j/2703168932?pwd=OTVCTmhlb1gyVklwWlFBaXN6NzRLZz09&omn=85605444839 Конференция идентификаторы 270 316 8932. Кіру коды: 96c0iG

Тапсырыс беруші: «АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС, БСН 000740003881, Ақтау қ., 4ш/а, 42 ғимарат, 3 этаж тел.: 87711060688.

Жобаны әзірлеуші: «Gals» ЖШС, Ақтау қ., 4 ш/а, 42 ғимарат, 3 этаж тел: 87789166528.

Жергілікті атқарушы орган: «Маңғыстау облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ, жауапты тұлға Сабина Базарбай, эл. пошта: s.bazarbay@mangystau.gov.kz., тел.: 8(7292) 43-10-88; Жобалық құжаттама БЭП https://ecoportal.kz сайтында орналастырылған.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОБЩЕСТВЕННЫХ СЛУШАНИЙ

ТОО «АКТАУ-ТРАНЗИТ» объявляет, что проводит общественные слушания по РООС к «Проекту консервации и ликвидации последствий недропользования на м/р Тюбеджик»и ППМ.Слушания состоятся:18 марта 2025 года в 15:00 ч.

Место проведения:Мангистауская область, г.Форт-Шевченко, городской акимат, здание Аманата, 1 этаж, конференц-зал.

Ссылка на онлайн подключение:https://us05web.zoom.us/j/2703168932?pwd=OTVCTmhlb1gyVklwWlFBaXN6NzRLZz09&omn=85605444839Идентификатор конференции 270 316 8932. Код доступа: 96c0iG

Заказчик: ТОО «АКТАУ-ТРАНЗИТ», БИН: 000740003881, г.Актау, 4 мкр, 42 здание, 3 этаж,тел.: 87711060688.

Разработчики проектов:ТОО «Gals» , г.Актау, 5 мкр, 8 дом, офис 110, тел: 87789166528.

Местный исполнительный орган: ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Мангистауской области», ответственное лицо Базарбай Сабина Саламатқызы, эл.почта: s.bazarbay@mangystau.gov.kz., тел. 8 (7292) 43-10-88; Документация по проекту размещена на сайте ЕЭП https://ecoportal.kz.

№64

ТҮБЕК ТАРИХЫ БЕТТЕРІНЕН

ҚАРАТЕРЕҢГЕ ТАРАС КЕЛГЕН ЖЫЛ

(Сөз бен сурет)

Жалпыадамзаттық рухани құндылықтарды дамытуға айрықша үлес қосқан тұлғалардың бірі – Тарас Григорьевич Шевченко.

Әсіресе, оның шығармалары біздің халқымызға өте жақсы таныс. Өмірінің біраз бөлігін қазақ жерінде өткізген ол бұл елдің тұрмыс-тіршілігін, салт-дәстүрлерін өз шығармашылығына арқау етті. Кобзарь ақын ретінде де, суретші ретінде де жергілікті халықтың ахуалын көркем өнер туындыларында шынайы бейнелеп, руханият тарихында қалдырды.

Қазақ қаламгерлерінің де Шевченкоға деген ықыласы ерекше болды. Әр жылдарда оған арналып бірқатар шығармалар жазылды. Әдебиетіміздің көрнекті өкілдері Сәбит Мұқанов, Қасым Аманжолов, Әбділда Тәжібаев, Тайыр Жароков, Асқар Тоқмағамбетов, Дихан Әбілев, Сапарғали Бегалин, Қалижан Бекқожин, Ғафу Қайырбеков, Сырбай Мәуленов, Шәміл Мұхамеджанов, Ізтай Мәмбетов, Жұмекен Нәжімеденов, Тұманбай Молдағалиев, Фариза Оңғарсынова, Қайрат Жұмағалиев, Сәкен Иманасов, Құланбай Көпішев, Тілеген Шопашев, Еркеш Ибраһим, Әубәкір Нілібаев, Дәуітәлі Стамбеков, Асқар Егеубаев және басқа ақын-жазушылар Шевченконың әдеби шығармаларын өз тілімізге аударды.

Кобзарьдың өмірбаянында елеулі орын алатын және ең көп аталатын елді мекеннің бірі – Қосарал. Сырдарияның теңізге құяр жеріне жақын орналасқан Қосаралды мекен еткен ақын өзінің өлеңдері мен суреттері арқылы Аралдың бүкіл болмысын көрсете алған. Бір кезде Қосарал тұрған аймақта қазір Қаратерең елді мекені орналасқан. Осы Қаратереңдегі орта мектеп ұзақ жылдар бойы Т.Г.Шевченконың атымен аталды. ХХ ғасырдың орта шенінде бұл жерде Шевченко атындағы балық колхозы болды. Сондықтан бұл ауылдың тұрғындары Кобзарьдың өмірбаяны мен шығармашылығы жөнінде жақсы хабардар. Оның үстіне ауыл шетінде «Тарас Шевченко 1848-1849 жылдарда Қосаралда болған кезінде отырғызған ағаш» деген жазуы бар тақтайша ілінген жиде ағашының өсіп тұруы елдің ақынға деген айрықша құрметінің белгісіндей еді. Өз басым осы ауылда туып-өсіп, сол мектепте оқығандықтан, мұғалімдердің осы жиде ағашына оқушыларды ертіп апарып, арнайы шаралар өткізгеніне бірнеше рет куә болдым.

Т.Г.Шевченко өмірін зерттеушілер оның А.И.Бутаков экспедициясы құрамында болған кездегі салған суреттерін хронологиялық тұрғыдан топтап, бес кезеңге бөледі. Соның үшінші кезеңі «Қосаралды қыстап шығу» («Зимовка на Кос-Арале») деп аталады. Бұл мезгілдегі туындылар 6.Х.1848 ж. – 6.V.1849 ж. (№32-43 суреттер және №173-177 суреттер) аралығын қамтиды.

Әйгілі ақынның қарындашпен салған «Қосарал бекінісі алдындағы шхуналар» («Шхуны возле укрепления Кос-Арал»), «Қосаралдағы бағдар белгісі» («Маяк на Кос-Арале»), «Қосарал бекінісі және бастың кескіндемелері» («Укрепление Кос-Арал и наброски голов»), «Барсакелмес аралы» («Остров Барса-Кельмес») акварельмен бейнелеген «Қосаралдағы айлы түн» («Лунная ночь на Кос-Арале»), «Қосаралдағы қазақ бекеті» («Казахская стоянка на Кос-Арале»), «Аралдың тік жар жағалауы» («Крутой берег Аральского моря», «Арал теңізінің жағасында» («На берегу Аральского моря», «Көкарал аралы» («Остров Куг-Арал»), сепия тәсілін қолданған «Қосарал бекінісінің қысқы кейпі» («Укрепление Кос-Арал зимой») (екі сурет), «А.Бутаков пен А.Истоминнің Қосаралды қыстап жатқан кезі» («А.Бутаков и А.Истомин во время зимовки на Кос-Арале»), тағы басқа суреттері бір кезде оның өзі тұрақтаған елді мекеннің табиғатын, адамдарын, ауыл айналасындағы өзен-көлдердің көріністерін шынайы бедерлегенімен құнды.

Арал даласының бұдан бір жарым ғасыр бұрынғы бейнесі мен бүгінгі кейпінің арасында ұқсастық пен сабақтастық бар екенін анық аңғарасың. Бұл ұқсастық тек көркем пейзаждардан ғана байқалмайды, суретші кейіпкерлерінің сыртқы сипатынан, мінез-құлқынан да сезіледі. Әсіресе, «Қосаралдағы айлы түн» картинасындағы көкжиектен көрінген толған ай, оның сәулесі түсіп, жарқырап жатқан көл, су бетінде түнгі желмен тербелген қамыс пен қоға, жағалауға жақын келіп дамылдап тұрған шхуналар ғаламат әсерге бөлейді. Жоғарғы жағы түйіліп, етек тұсы қазбауырланып, тұтаса түскен қою бұлттар аппақ айдың төбесінен төніп тұр. Айдың өзі бетін бүркемелеуге тырысқан бұлт арасынан сығалап, көл бетін айнадай жалтыратып, алыс көкжиекте деңгелеп барады. Мұның бәрі бір кездегі Арал мен қазіргі Аралдың бәрібір кіндігі бір екенін, Аралды қоршаған табиғат пен оның төбесіндегі аспанның қанша уақыт өтсе де өзгере қоймайтынын сол өлкенің перзенттерінің есіне салады. Уақыт бедерінде Қосаралдың адамдары ғана өзгергені баршаға түсінікті. Әйтседе, олардың Шевченко сипаттаған болмыс-бітімі, мінез-құлқы біздің заманымызға дейін жеткен. Мұның өзі бүгінде өзіндік менталитеті қалыптасқан ұрпақтың баяғы бабаларына тартқанын даусыз айғақтайды.

Бір кезде Арал маңындағы қалың қамыстың арасында жортқан жолбарыс та Шевченконың қыл қаламына ілінген. Ол түз тағысының өзін де, оның ту сыртына түскен көлеңкесін де мейлінше айбатты етіп кейіптеген. «А.Бутаков пен А.Истоминнің Қосаралды қыстап жатқан кезі» деген суретте саяхатшылардың өздері атып алған жолбарыстың бас сүйегін үйдің жоғарғы жағына іліп қойғаны көрсетілген.

1848-1849 жылдарда Арал аймағын зерттейтін экспедицияға басшылық еткен А.И.Бутаковтың есімі Т.Г.Шевченконың кейбір шығармаларында (күнделіктері мен естеліктерінде) аталып отырады. Зерттеушілердің мәліметінше, ол Кобзарьмен жақсы қарым-қатынаста болған. Экспедициядан соң он жылдай уақыт өткен кезеңде, 1858 жылғы 10 наурыз күні ақын күнделігінде былай деп жазады: «Владимирдегі пошта стансасында мен Александр Иванович Бутаковты жолықтырдым. Бұл кісінің басшылығымен 1848-49 жылдарда Арал теңізінде екі жаз бойы жүзгеніміз бар. Содан бері оны көрген жоқ едім. Енді міне әйелімен бірге Орынбор жаққа кетіп барады, әрі қарай Сырдария жағалауына аттанбақ. Мен ол жақты еске алсам, тұла бойым мұздап кетеді. Ал ол болса, сол жерде мәңгі қоныстанып қалуға бар».

Ақын көрген қиындығын еске алып, көңілі түссе де, Алексей Бутаковтың Аралға деген ынтазарлығын ерекше атап көрсетеді. Шынында да, бүгінгі Арал туралы зерттеулерде А.Бутаковтың материалдары әлі күнге дейін кеңінен қолданылатыны рас. Оның үстіне қазіргідей Аралдың әлем картасындағы бет-бейнесі өзгеріп

> **Т.Г.Шевченконың Қосаралдағы өмірін зерттеумен Арал қаласындағы №14 орта мектептің мұғалімі Л.Сапожникова, №199 орта мектептің мұғалімі Ж.Ділмағамбетов айналысты. Әсіресе, №14 орта мектептің өлкетану музейінің жетекшісі болған Людмила Сапожникованың еңбегі ұшан-теңіз.**
>
> **Кеңестік дәуірде украиналық қаламгерлер қосаралдықтармен тұрақты байланыс орнатты. 1960 жылдарда «Вечерний Киев» газетінің тілшісі Петр Шклярук Қаратерең (бұрынғы Қосарал) орта мектебіне хат жазып, мәлімет алмасып тұрды. Ал Шевченко өмірін зерттеген украиналық жазушы Анатолий Костенко 1983 жылы Аралға арнайы келіп, Қосаралдағы Тарас еккен жиде ағашын көріп қайтты.**

кеткен кезеңде ескі мәліметтерді нақтылау үшін сол экспедицияның деректеріне үнемі назар аударылады. Бутаков жазбалары көптеген елді мекендердің, теңіз төсіндегі аралдардың, теңіз қолтығындағы түбектердің бұрынғы бейнесін қалпына келтіруге мүмкіндік береді. Бұл экспедицияның жұмысына Кобзардың да үлкен үлес қосқаны анық. Тарас Шевченконың екі жылдық оқиғасын қамтитын бұл күнделігінде оның өміріндегі Қосарал кезеңі бірнеше рет еске алынады.

Т.Г.Шевченконың күнделігіндегі деректер мен мәліметтерді нақтылаған С.Шестериковтің түсініктемесінде ақынның Арал аймағына келуінің жай-жапсары айтылады, ақынның бұл құрамда атқарған міндеті жөнінде баяндалады: «Бүкіл топқа жетекшілік еткен капитан-лейтенант шешімдегі Бутаков Арал теңізін зерттеу және сипаттамасын жасау жұмысымен айналысатын экспедицияға солдат Шевченконы суретші ретінде қабылдады. Шевченконың бұл жорыққа қатысуы Бутаковқа кейіннен жайсыздық әкелді. Ақын 1950 жылы екінші рет айдауға жіберіліп, ауырпалықтың азабын молынан тартты. Өйткені оған патша үкіметі жазу мен сурет салуға мүлде тыйым салған еді. Арал теңізінің сипаттамасын жасағаны үшін Бутаков Берлин гидрографикалық ғылыми қоғамының құрметті мүшесі болып сайланды. Соңына көптеген арнаулы еңбектер қалдырып, контр-адмирал шенін иеленген ол 1869 жылы қайтыс болды».

Ақынның күнделігіндегі фактілерге орай берілген түсіндірмелерге жүгінсек, кейінірек экспедиция басшысы капитан-лейтенат А.И.Бутаков пен корпус командирі Обручевтің жазу мен сурет салуға тиым салынған Шевченконың топқа қосқаны үшін жазаланғаны туралы айтылады. Обручев Петербургтен сөгіс алады. Бутаков та жазасыз қалмайды. Бутаковтың тиісті орындарға берген ресми ақпарында (донесение) «Солдат Шевченко Арал теңізі жағалауындағы және оның маңайындағы көріністерді суретке тарту үшін корпус командирі болып тағайындалды» делінген.

Т.Г.Шевченконың қазақ тілінде бірнеше рет шыққан кітаптарына оның Қосарал елді мекенінде тұрып жазған өлеңдері молынан енгізілді. 1848-1849 жылдары соңына «Қосарал» деп қол қойған мұндай өлеңдерінің қазақ тіліндегі нұсқасы жиырмашақты ғана. Ал Т.Г.Шевченконың өз отанында, Киевте украин тілінде шыққан «Кобзар» деген кітаптан оның «Қосарал» деп қол қойған елуден астам өлеңі жарияланғанын көреміз. Демек, оның өміріндегі Қосарал кезеңі – шығармашылығындағы жемісті кезең. Бұл жөнінде 1961 жылы жарық көрген Тарас Шевченконың қазақ тіліндегі таңдамалы шығармалар жинағына алғы сөз жазған әдебиет сыншысы Қалжан Нұрмаханов былай дейді: «Ақын сол жылдың қысын экспедициямен бірге Қосаралда өткізеді. Аяқ басқан сайын бақылаудан босанған Кобзарь осы қыста творчествоға бүтіндей беріліп, өзінің тамаша өлеңдерін жазады... Оларда ешбір уайымның, ешбір өкініштің ізі де, көлеңкесі де жоқ». Сонымен қатар, Қ.Нұрмаханов Шевченконың қазақ халқының өмірімен айдаудан бұрын да таныс болғаны оның 1847 жылы жазған «Түс» атты поэмасынан байқалатынын айтады.

Тарас Шевченконың жоғарыда аталған күнделігінен Аралдың бір кездегі бет-бейнесі жөнінде толық мәлімет алуға болады. Онда айналдырған екі жыл ішіндегі Қосаралда болған оқиғалардың бәрі мейлінше көрініс тапқан. Бутаковтың экспедициясының барысы түгелдей жазбаға түскен, әрі Шевченконың барлық шығармаларының аяғында мерзімі көрсетілген. Сондықтан бұл мәліметтердің бәрі нақтылығымен ерекшеленеді. Осы тұрғыдан алғанда, күнделіктегі «1848 жылы Арал теңізінде үш ай бойы жүзгеннен кейін Сырдарияның сағасына қыстап шығу үшін қайтып оралдық. Қосарал аралындағы Орал казактары жайлаған фортта біз жағалауға шықтық», – деген жолдардың деректік маңызы зор.

«І стала тьма, і од Уралу, Та до Тингиза, до Аралу» деп жырлаған Тарас Шевченконың Қосарал туралы толғаныстарын ақынның ана тілі – украин тілінде санаға сіңірудің жөні бөлек. Шевченко шығармаларының түпнұсқасы өз оқырманының жүрегіне алдымен жетеді. Оның Қосаралдағы көңіл-күйі өз тілінде былайша бедерленеді:

Мов за подушне, оступили,
Оце мене на чужині
Нудьга і осінь. Боже милий,
Де ж заховатися мені?
Що діяти? Уже й гуляю
По цім Аралу; і пишу.

Қазақ ақындары Т.Г.Шевченконың өлеңдерін сөлі мен мәйегін сақтап, өте көркем аударды. Біздің әдебиетіміздің тұлғалы өкілдері оның шығармаларын таза қазақша сөйлетті. Олар түпнұсқаның бағасын кемітпей, шебер тәржімалағаны соншалық, Кобзарьдың жырлары қазақ ақыны жазғандай болып шықты. Мысалы, қазақ әдебиетінің классигі Әбділда Тәжібаев Тарас өлеңін өте әуезді етіп қазақшалады. Бұл аудармада украин ақынының ішкі әлемі, жан-дүниесі, қайғы-шері айқын көрінеді. Сонымен қатар, ұшы-қиыры жоқ телегей теңіздің, сылаң қаққан Сырдарияның, Шевченкомен бірге мұңайған Қосаралдың бейнесі көз алдыңа келеді:

Жел шатыры желпілдеген!
Көтерілді кең кемеден.
Қоға аралап Сырдарияға
Жылжытты кең толқынменен.
Қош бейшара, Қосаралым!
Болдың ортақ тап екі жыл,
Қарғысыммен, қайғыммен.

Тарастың танымындағы Қосарал өзі секілді мұңлық, өзі секілді жұпыны, өзі секілді қайырымды. Ақын айдынды Аралмен сырласады, оған ішкі күйінішін, қиналысын жеткізеді. Қосаралға бауыр басып қалған ақын кетерде онымен қимай қоштасады. Осы көрініс Шәміл Мұхамеджанов аудармасында өте сәтті шыққан. «Қосарал, қош бол, жұпыны, Қалпыңды сенің ұнаттым. Екі жыл бойы мұңымды, Ұмыт қып, мені жұбаттың».

Ал Ғафу Қайырбеков аударған мына бір өлеңді Тарас Шевченконың «Қосаралдағы айлы түн» картинасының жырмен бейнеленген нұсқасы деуге болар. Аспан мен жер, дала мен теңіз, күн мен түн, бұлт пен ай ымырт үйірілген алагеуім шақтағы уақыт пен кеңістіктің арпалысқа түсіп жатқаны секілді әсер қалдырады.

Күн көзінде бұлттар жүзіп барады,
Қызғылт күрең бояу жапты даланы.
Ұйықтауға шақырғандай бейне бір,
Теңіз күнді құшағына алады.
Сүңгіген күн жасыл теңіз қойнына,
Елестетер құндақтағы баланы.

Бейнелеу өнерінің туындысын сан түрлі бояумен әспеттеп, өлмейтін, өшпейтін құндылықтар қалдырған Тарас Шевченко сөзбен де сурет салады. Сөздің бар бояуын қолданып, табиғатқа жан бітіреді. Көркем пейзаждың шебері табиғаттың әсем көрінісін ақ қағаздың бетіне көшіреді. Содан соң өлеңіне өзінің көңіл-күйін дарытады. Тарғыл аспанды, жуас толқынды, сұлаған өзенді, бұққан қамысты қозғалысқа келтіреді. Кең далада жүрсе де, еркіндік жетпей тынысы тарылады. Айдынын керіп, алаңсыз жатқан теңізге келіп, мұңын айтып шағынады. Тарастың сол сәттегі көңіл әуенін қапысыз ұққан қазақ поэзиясының алыбы Әбділда Тәжібаев осы көріністі аударма түрінде көркемдеп бейнелейді. Бұл өлең де Әбділданың шеберлігінің арқасында қазақ ішіне аударма екені білінбей, қазақша жазылғандай болып жетті:

Аспан тарғыл, толқын жуас,
Жатыр өзен сұлаған.
Желсіз қамыс бұғып басын,
Бейне мастай құлаған.
Тәңірім не көп жатам ба,
Кең түрмеде далада.
Аралында соры теңіз,
Өтіп өмірім қалам ба?

Осындай көркем аударманың мәтрлері арқасында қазақ даласының өз Тарасы болды. Ол таза қазақша сөйледі, қазақтың жанына үңілді, қазақтың ұлттық ой-санасының дамуына да үлес қосты. Тұтас бір дәуірдегі мектеп оқушылары Кобзарьдың өлеңдерін жатқа оқыды, оның өмірбаянын өнеге тұтты. Әрине, қазір заман өзгерді, ұрпақ ауысты, жаңа құндылықтар пайда болды. Бірақ Тарас Шевченко қазақ жеріне, қазақ тағдырына қатысы бар тұлға ретінде бағалана бермек.

Бұл кезең айдынды Аралдың шерлі шежіресінде және көне Қаратереңнің толғаулы тарихында «Тарас келген...» деген атпен қалатын шығар...

Бауыржан ОМАРҰЛЫ.

СЫРЛЫ ӨНЕР

Аудан әкімі қолөнершілерді қабылдады

Түпқараған ауданының әкімі Ержан Күмісқалиев «Бір ауыл – бір өнім» жобасы аясында кәсіп бастап отырған кәсіпкерлермен кездесті, деп хабарлайды Түпқараған ауданы әкімінің баспасөз қызметі.

Көрмеде қолөнершілер экологиялық таза қой мен түйе жүнінен өнім даярланған және өзге де жұмыстарын көрсетіп, аудан басшысына ұсыныстарын айтты.

Аудан әкімі оларды қолдайтынын айтып, арнайы ғимарат ұсынды.

- Ауданымыздың кәсіпкерлерін қолдаймыз. Соның ішінде қолөнер бұйымдары өте ерекше. Сіздердің кәсіптеріңізді одан әрі дамыту үшін арнайы ғимарат әзірлеп және мемлекеттік бағдарлама арқылы еңбекақы төлеу мәселесін де қарастырамыз. Өнімдеріңізді сауда орындарының сөрелеріне қойып, тұрғындарға қолжетімді бағада ұсынсаңыздар жақсы нәтиже болады, - деп атап өтті аудан басшысы.

Сонымен бірге қажетті құрылғыларды алуға да көмек берілетінін атап өтті.

АУЫРМАЙТЫН ЖОЛ ІЗДЕ

ҚҰРТ АУРУЫ ҚАУІПТІ

Туберкулезді жеңу – бұл тек физикалық күш емес, сондай-ақ қоғамның бірігуі мен жауапкершілігінің нәтижесі.

Туберкулез туралы не білуміз қажет?

Туберкулез – бұл жұқпалы ауру, көбінесе өкпені зақымдайды, бірақ басқа органдарға да таралуы мүмкін. Оның негізгі қоздырғышы Mycobacterium tuberculosis деген бактерия.

Туберкулездің бір ерекшелігі – ол ұзақ уақыт бойы адам ағзасында симптомсыз болуы мүмкін, бірақ ақырында ауру белгілері пайда болып, адамды әлсіретеді.

Ауру негізінен ауамен таралады, яғни туберкулезбен ауыратын адам жөтелгенде немесе түшкіргенде бактериялар ауаға шығып, сау адамдарға жұғуы мүмкін. Сол себепті аурудың алдын алу үшін туберкулезбен ауыратын адамдардың қоғамнан оқшаулануы, сақтық шараларын қолдануы қажет.

Туберкулездің басты белгілері – ұзақ уақытқа созылған жөтел, кеуде ауруы, жоғары температура, салмақ жоғалту, түнде терлеу. Бұл белгілердің бәрі бірден білінбеуі мүмкін, бірақ уақыт өте келе денсаулықтың нашарлауы байқалады. Егер осындай белгілер байқалса, міндетті түрде дәрігерге көрінуі қажет.

Туберкулезді емдеу үшін бірнеше ай бойы арнайы антибиотиктер қабылдау керек. Бұл емдеу ұзақ әрі қиын, бірақ дұрыс емделсе, ауру толық жазылуы мүмкін. Дегенмен, антибиотиктерді уақытында тоқтату немесе дұрыс қолданбау бактериялардың дәріге төзімді болуына әкелуі мүмкін, бұл емдеуді одан әрі күрделендіреді.

Туберкулездің алдын алу үшін ең тиімді әдіс – вакцинация. БЦЖ вакцинасы балаларға егіледі және бұл вакцинаның туберкулезге қарсы қорғаныс әсері бар. Сондай-ақ, туберкулезбен ауыратын адамдарды ерте анықтап, оларды дұрыс емдеу арқылы аурудың таралуын тежеуге болады. Туберкулез жұқтырған адамдар қоғамдық орындарда сақтық шараларын сақтау қажет: маска кию, жеке гигиенаны сақтау, медициналық көмек алу.

Туберкулезді ерте анықтау және емдеу өте маңызды. Бұл аурудың қоғамда таралуын болдырмауға көмектеседі. Қазіргі уақытта туберкулез көп жағдайда емделетін ауру болса да, дәріге төзімді түрлері бар, сондықтан оны дер кезінде емдеп және алдын алу қажет.

Нұркен БЕГЕНДИК,
аудандық санитарлық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының бөлім басшысы.

ЖАСТАРҒА БАҒЫТ

СТУДЕНТТЕР ҚАРАЖАНБАС КЕНОРНЫНДА ТӘЖІРИБЕДЕН ӨТУДЕ

«Қаражанбасмұнай» АҚ-ның (ҚБМ) өңірдегі оқу ордаларымен ынтымақтастық туралы меморандумы аясында биыл студенттердің тағы бір легі кен орнында тәжірибеден өтеді.

Өндіріске аттанатын білім алушыларға ҚБМ бас директорының кадр және әлеуметтік мәселелер жөніндегі орынбасары Ренат Қаражанов тәжірибеге бағытталған оқыту жобасының маңыздылығын түсіндіріп, сәттілік тіледі.

Былтырдан бері Yessenov университеті мен колледжі, Маңғыстау энергетикалық колледжі және Түпқараған гуманитарлық-кәсіптік колледжінің 2,3,4 курсында оқитын 17 студент Қаражанбас кен орнында тәжірибеден өтіп жатыр. Енді олардың қатарын аталмыш оқу орындарының 13 студент толықтырады. Тәжірибеден өтушілер алдымен қауіпсіздік техникасымен танысып, өндіріске аса қажетті мамандықтар бойынша бірнеше бағытқа бөлінеді. ҚБМ-ның білікті мамандары студенттерге жетекшілік етіп, мұнай игерудің қыр-сырын толық үйретеді.

ҚБМ жастардың білім алуы мен мықты кадр болып қалыптасуына ұдайы қолдау білдіріп келеді. Соңғы бес жыл ішінде облыстағы оқу орындарының 120-ға жуық студенті тәжірибеге бағытталған оқыту жобасының шарапатын көрді. Жоба олардың алған білімін тәжірибеде қолдануға зор мүмкіндік болып отыр.

ОҚУШЫЛАР АВИАЦИЯЛЫҚ БАЗАДА

Сайын Шапағатов ауылдық округіндегі орналасқан Сайын Шапағатов мектеп гимназиясының 9-11 сынып оқушылары авиациялық база 30153 әскери бөліміне экскурсияға барды.

Оқушылар Ми-35 м, СУ-27 және Бинлонг-БПЛ әуе қорғаныс күштерінің техникаларымен танысты.

Аталған шара жастардың бойында патриоттық сезімді ұялатып, азаматтық белсенділікті арттыруға бағытталды.

Экскурсия барысында оқушылар әскери бөлімдер базасымен, оның құрылымымен танысып, қызметкерлермен сұхбаттасты. Естелік суретке түсіп, сұрақтарына жауап алды.

Меншік иесі:
MAŃGYSTAÝ MEDIA
Директор
Гүлмира ӘБІШЕВА
Қабылдау бөлімі,
тел./факс: 20-48-34,
mangystau.media@mail.ru

Ақкетік арайы
аудандық қоғамдық-саяси газет
Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінде 06.02.2013 ж. тіркеліп, №13362-Г куәлігі берілген.
Редактор – Милана ЕЛЕУСІНОВА
Тілші – Ринат ТЕМІРХАНОВ

Газет «Маңғыстау - Медиа» ЖШС ақпарат және дизайн орталығында беттелді
Беттеуші дизайнер – А.РАБАЕВА.
«Атырау-Ақпарат» ЖШС баспаханасында басылды. 060005, Атырау қаласы, Ж.Молдағалиев көшесі, 29А.
Тел: 8 7122 458-660, 586-392.

- Газет жарияланымдарындағы автор пікірі редакцияның түпкілікті көзқарасы болып есептелмейді.
- Жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды.
- Жарнама, хабарландырулар мазмұнына редакция жауап бермейді. Редакцияға жолданған материалдарға
- рецензия жасалмайды және қолжазба авторға қайтарылмайды.
- Тақырыптық суреттер ғаламтордан алынады

Таралымы: 420. Индекс: 65809.
Тапсырыс нөмірі: 0160
Газеттің бағасы келісімді

АУА РАЙЫ БОЛЖАМЫ

11 АҚПАН	түнде: -2	күндіз: +1
12 АҚПАН	түнде: -1	күндіз: +1
13 АҚПАН	түнде: -1	күндіз: 0
14 АҚПАН	түнде: -1	күндіз: +1
15 АҚПАН	түнде:-1	күндіз: +1

Редакцияның мекен-жайы: Форт-Шевченко қаласы, Н.Оңғалбайұлы көшесі 2, кіші әкімдік ғимараты. Тел/факс: 8(72938) 2-25-96, e-mail: akketikaraii@mail.ru

CMYK

ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІК ПРОДАКШН СТУДИЯ «TIADA»
13000 Қазақстан Республикасы, Ақтау қ.,
2 шағын аудан, «Сұңқар» БО, 405 кеңсе
БИН 100140012077,
тел 8 (7292) 600 555
tiada.kz@mail.ru

ТОВАРИЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ ПРОДАКШН СТУДИЯ «TIADA»
13000 Республика Казахстан, г Актау,
2 микрорайон, БЦ «Сункар» 405 офис
БИН 100140012077,
тел 8 (7292) 600 555
tiada.kz@mail.ru

исх. №008
от 11.02.2025 г

ЭФИРНАЯ СПРАВКА

Настоящим, ТОО «Продакшн студия «TIADA» подтверждает, что 11 февраля 2025 года состоится размещение информационного материала на государственном и русском языках в эфире телеканала **"ASTANA TV"** г. Актау и Мангистауской области в рубрике **«БЕГУЩАЯ СТРОКА»** следующего содержания:

«АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС «Жангурши кен орнында жер қойнауын пайдалану салдарын жою» жобасына ҚОҚБ және табиғатты қорғау іс шараларының жоспарыбойынша қоғамдық тыңдаулар өткізетінін хабарлайды.Қоғамдық тыңдау 2025 жылы 18 наурызда сағат 10:00-де өтеді. Өткізу орны: Маңғыстау облысы, Таушық ауылы, әкімдік ғимараты.
Онлайн қосылымға сілтеме:
https://us05web.zoom.us/j/2703168932?pwd=OTVCTmhlb1gyVklwWlFBaXN6NzRLZz09&omn=87487941729
Конференция идентификаторы 270 316 8932. Кіру коды: 96c0iG
Тапсырыс беруші: «АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС, БСН 000740003881, Ақтау қ., 4 ш/а, 42 ғимарат, 3 этаж тел.: 87711060688.
Жобаны әзірлеуші: «Gals» ЖШС, Ақтау қ., 4 ш/а, 42 ғимарат, 3 этаж тел: 87789166528.
Жергілікті атқарушы орган: «Маңғыстау облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ, жауапты тұлға Сабина Базарбай, эл. пошта: s.bazarbay@mangystau.gov.kz., тел.: 8(7292) 43-10-88; Жобалық құжаттама БЭП https://ecoportal.kz сайтында орналастырылған.

ТОО «АКТАУ-ТРАНЗИТ» объявляет, что проводит общественные слушания по РООС к «Проекту ликвидации последствии недропользования на м/р Жангурши» и ППМ. Слушания состоятся: 18 марта 2025 года в 10:00 ч. Место проведения: Мангистауская область, село Таушык, в здании акимата.
Ссылка на онлайн подключение:
https://us05web.zoom.us/j/2703168932?pwd=OTVCTmhlb1gyVklwWlFBaXN6NzRLZz09&omn=87487941729
Идентификатор конференции 270 316 8932. Код доступа: 96c0iG
Заказчик: ТОО «АКТАУ-ТРАНЗИТ», БИН: 000740003881, г.Актау, 4 мкр, 42 здание, 3 этаж, тел.: 87711060688.
Разработчики проектов: ТОО «Gals» , г.Актау, 5 мкр, 8 дом, офис 110, тел: 87789166528.
Местный исполнительный орган: ГУ «Управление природ¬ных ресурсов и регулирования природопользования Мангистауской области», ответственное лицо Базарбай Сабина Саламатқызы, эл.почта: s.bazarbay@mangystau.gov.kz., тел. 8 (7292) 43-10-88; Документация по проекту размещена на сайте ЕЭП https://ecoportal.kz.

Директор ТОО «Продакшн студия «TIADA» Тилеуов Р.К.

«АКТАУ-ТРАНЗИТ» ЖШС

«Жангурши кен орнында жер қойнауын пайдалану салдарын жою» жобасына ҚОҚБ және Табиғатты қорғау іс шараларының жоспары

КЕН ОРНЫ ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР

Жангурши кен орны әкімшілік бөлінісі бойынша Қазақстан Республикасы Маңғыстау облысы Түбқараған ауданының аумағына жатады.

Ең жақын елді мекендер: Форт-Шевченко қаласының аудан орталығы - батысқа қарай 55 шақырым және Таушық ауылы - шығысқа қарай 30 шақырым (сурет.1).

Жангурши кен орны географиялық жағынан Түбқараған түбегінің орталық бөлігінде орналасқан, ол батысында, оңтүстігінде және солтүстігінде Каспий теңізінің суларымен жуылады, шығысында Маңғышлақ тау жүйесіне іргелес.

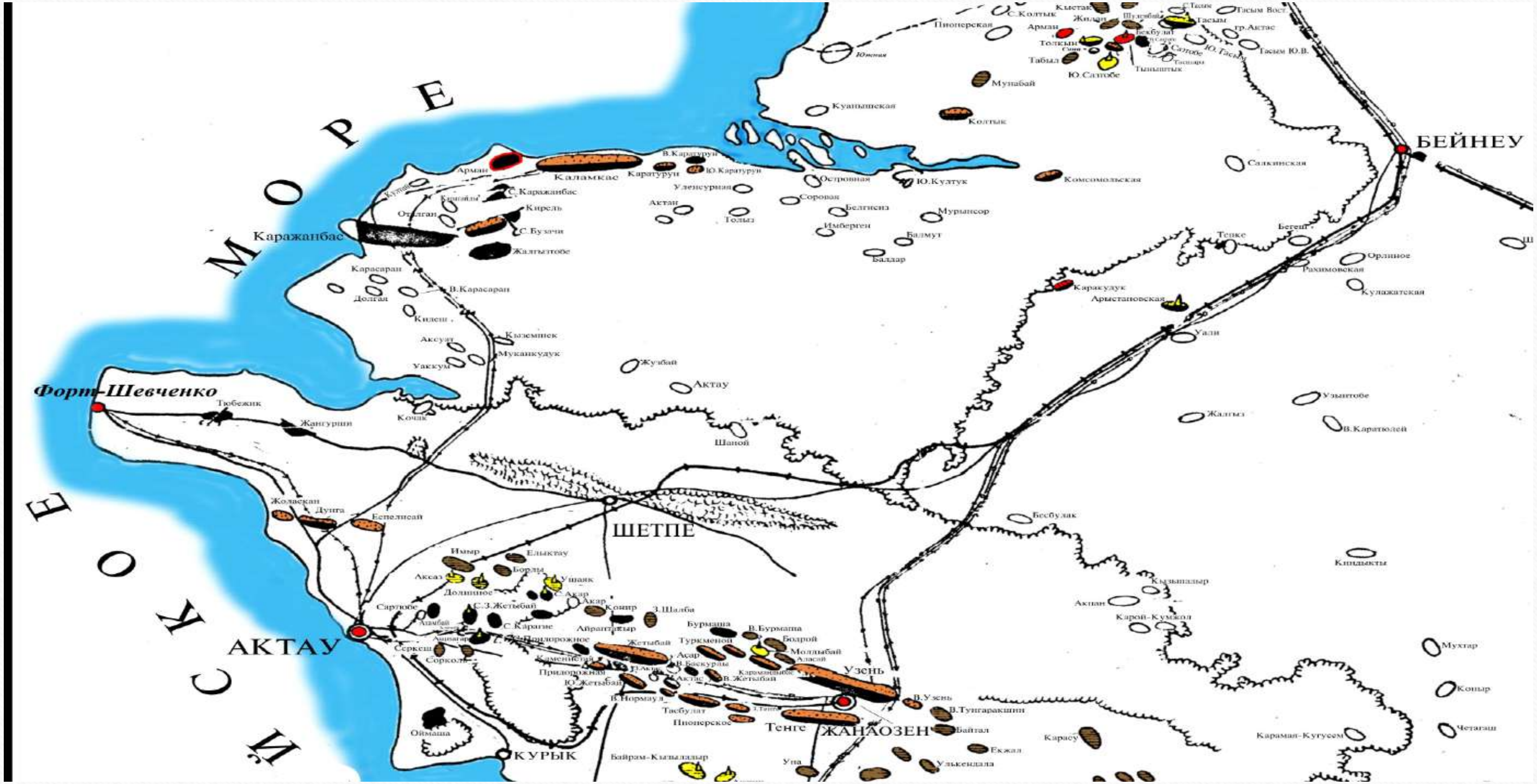

1.1-Сурет-Жұмыс ауданының шолу картасы

ЖОСПАРЛАНҒАН ЖҰМЫСТАРДЫҢ ҚЫСҚАША СИПАТТАМАСЫ

Жангурши кен орнында геологиялық бөлу шегіндегі өндірістік объектілердің жалпы сипаттамасы

01.10.2024 ж. жағдай бойынша геологиялық бөлу шегінде Жангурши кен орнында барлығы 3 ұңғыма бұрғыланды, оның ішінде геологиялық себептер бойынша барлық 3 іздестіру-барлау ұңғымалары (9,58 және 59) жойылды.

№№	**Ұңғымалар нөмерлері**	Санат	тереңдігі (нақты),м	Ескертпе
1	9	іздеу	620	Жойылды
2	58	барлау	580	Жойылды
3	59	барлау	816	Жойылды

Ұңғымалардағы көлемі бойынша жұмыстарды жүргізу оқшаулау-жою:

- Ұңғыманы тесуге және сынауға арналған барлық қажетті жабдықтары бар сервистік станокты монтаждау (дроссельдеу блогы, сепаратор, ұңғыма өнімін жинауға арналған сыйымдылықтар, манифольд желісі және алауға дейінгі желі). Жұмыс басталар алдында жерүсті жабдығының жұмысқа қабілеттілігін тексеру;
- Ұңғымадағы ерітіндінің көлемін, материалдар мен химиялық реагенттердің қорын есепке алмай, кептіру ерітіндісінің қорынан (ұңғыманың екі көлемінен кем емес) қамтамасыз ету;
- Ұңғыманы кептелу, сұйықтықты айдау және тікелей немесе кері айналдыру арқылы кептелу, 1 сағат күту;
- Ұңғыманың қауіпсіздігіне көз жеткізу үшін көрсеткіштерді алу және сағалық қысым мәндерін жазу;
- Субұрқақ арматурасының жоғарғы бөлігін бөлшектеу және шығарындыларға қарсы жабдықты монтаждау.
- Сорғы-компрессорлық құбырларды көтеру. Көтеру кезінде ұңғымаға тұрақты толтыру жүргізіледі;
- Әрбір құбырды өңдеумен келесі цемент көпірінің тереңдігіне дейін түсуді жалғастыру;
- Бұрғылау макетін көтеру. Көтеру кезінде ұңғымаға тұрақты толтыру жүргізіледі;
- Бірінші құбырдағы "шұңқыры" бар сорғы-компрессорлық құбырларды кенжарға дейін түсіру;
- Ұңғыманы жуу. Нұсқаулық жасау. Цементтеу басы мен сызықтарын бұру. Престеу жүргізу;
- Цементтеу бағдарламасына сәйкес цемент көпірін орнату;
- Құралды көтеріп цементті кесу үшін жуу;
- Мұздатудан қорғау үшін ұңғыманың жоғарғы бөлігін 0-5 м тереңдікте мұздатпайтын сұйықтықпен (мұнай немесе дизель отыны)толтырыңыз;
- Шығарындыларға қарсы жабдықты, баған басын бөлшектеу. 3 құбырдағы ұңғымаға ағаш тығынды 2 м тереңдікке түсіріп, аузына дейін цемент құйыу;
- Ұңғыманың аузына бетон шкаф пен тіреуіш орнату. Реперде электр Дәнекерлеумен: ұңғыманың нөмірі, ауданы, жер қойнауын пайдаланушының атауы, ұңғыманы бұрғылаған ұйым, бұрғылаудың басталу және аяқталу күні, жою күні деген жазу жасалады;
- Аумақты қоқыстардан тазалау, алаңды және ұңғыманың аузын жоспарлау;
- Оқшаулау-жою көпірлерін орнатуға актілерін және ұңғыманы жою актісін жасау.

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАҒА ӘСЕРДІ БАҒАЛАУ

Атмосфераға ластаушы заттардың шығарылу көздерінің барлығы 12 бірлігі анықталды, оның ішінде:

Ұйымдастырылған – 5 бірлік:

- **№ 0101 Дереккөз- Teksan TJ-509TA Дизель генераторы;**
- **№ 0102 Дереккөз- АР-32/40 Қондырғысы;**
- **№ 0103 Дереккөз- Дизель отынына арналған сыйымдылық;**
- **№ 0104 Дереккөз- Май ыдысы;**
- **№0201Дереккөз- Дәнекерлеу қондырғысының ішкі жану қозғалтқышы.**

Ұйымдастырылмаған – 7 бірлік:

- **№ 6101 Дереккөз- Газ кесу;**
- **№ 6102 Дереккөз- Тегістеуіш;**
- **№ 6103 Дереккөз- Цемент ерітіндісін дайындау түйіні;**
- **№ 6104 Дереккөз- Дәнекерлеу жұмыстары;**
- **№ 6105 Дереккөз- Арнайы техниканың қозғалысы кезінде шаңдану;**
- **№6106 Дереккөз- Бояу жұмыстары;**
- **№6201 Дереккөз- Дәнекерлеу жұмыстары.**

Ұңғымаларды жою кезеңінде ластаушы заттар шығарындыларының көлемі – 3,89840379 г/с немесе 8,69819093 т/кезеңді құрайды.

СУДЫҢ КҮЙІНЕ ӘСЕРІН БАҒАЛАУ

Су тұтыну және су бұру балансы

Тұтынушылардың атауы	Саны, адам	Су шығын нормасы, бір	Су тұтыну		Су бұру	
			м3/тәулік	м3/жыл	м3/тәулік	м3/жыл
ішу қажеттіліктері	6 адам	0,002 м3/адам.	0,012	0,252	0,012	0,252
шаруашылық-тұрмыстық қажеттіліктер	6 адам	0,025 м3/адам.	0,15	3,15	0,15	3,15
душ торы (торлар саны)	1	0,1 м3/тәулік.	0,1	2,1	0,1	2,1
асхана (тағамдар саны)	3	0,012	0,036	0,756	0,036	0,756
кір жуу (кір мөлшері)	0,5 кг	0,04 м3/1 кг құрғақ киім	0,02	0,42	0,02	0,42
Барлығы			0,318	6,68	0,318	6,68
күтпеген шығындар 5%			0,0159	0,3339	0,0159	0,3339
Барлығы:			0,3339	7,01	0,3339	7,01

Жою кезеңінде түзілетін қалдықтардың жинақталу лимиті

Қалдықтардың атауы	Қолданыстағы жағдайға жинақталған қалдықтардың көлемі тонна/жыл	Жинақтау лимиті, тонна / жыл
1	2	3
Барлығы:		3,629979
оның ішінде өндіріс қалдықтары		3,5385
тұтыну қалдықтарын		0,091479
Қауіпті қалдықтар		
Майланған шүберек		0,127
Пайдаланылған контейнерлер		0,207
Пайдаланылған майлар		0,34
Қауіпті емес қалдықтар		
Металл сынықтары		0,01
Дәнекерлеу электродтары		0,0045
Құрылыс қалдықтары		2,85
Қатты тұрмыстық қалдықтар (ҚТҚ)		0,091479

Барлық қалдықтар жинақталуына қарай одан әрі қайта өңдеуге лицензиясы бар мамандандырылған ұйымдарға беріледі

Атмосфераға шығарындыларды азайту жөніндегі іс-шараларға мыналар жатады:

- Жұмыс өндіру технологиясының дәл сақталуын бақылау;
- барлық технологиялық параметрлерді қатаң сақтау;
- жабдықтың герметикалығын тұрақты бақылауды жүзеге асыру;
- технологиялық процестің барысын тұрақты бақылауды жүзеге асыру;
- қызметкерлерді төтенше жағдайларға ден қоюға үйрету;
- өртке қарсы қауіпсіздік нормалары мен ережелерін сақтау;
- атмосфераға ең аз шығарындылары бар заманауи жабдықты пайдалану;
- жабдықтың беріктігі мен герметикалығын қамтамасыз ету;
- технологиялық жабдықтарды жоспарлы-алдын алу жөндеулерін және профилактикасын уақтылы жүргізу.

Зиянды заттардың таралуын есептеу талдауы СҚА шекарасындағы барлық ингредиенттер бойынша жер бетіндегі концентрациялар атмосфералық ауа сапасының критерийлерінен аспайтынын көрсетті.

Қоршаған ортаның қалдықтармен ластануын болдырмау жөніндегі іс-шаралар

Кәсіпорынды пайдалану процесінде пайда болатын өндіріс және тұтыну қалдықтары арнайы бөлінген уақытша сақтау орындарында (тығыз жабық контейнерлерде) жинақталады.

Қауіпті физика-химиялық қасиеттері бар қалдықтар үшін кәсіпорын аумағында қалдықтардың қауіпсіз айналымын бақылау көзделген.

Қоршаған ортаның қатты қалдықтармен ластануын болдырмау үшін Қазақстан Республикасында нормативтік талаптарға сәйкес мынадай іс-шаралар жоспарланған:

- арнайы сыйымдылықтарда және арнайы жабдықталған алаңдарда уыттылығы бойынша сұрыптай отырып, промотходарды түгендеу, жинау;
- жоспарланған іс-шаралардың орындалуын бақылау;

Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары

Табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары:

- Жұмыстарды жүргізу аумағында шаңды басу жөніндегі жұмыстарды жүргізу;
- Жер қойнауының жай-күйіне Мониторинг жүргізу;
- Техникалық және ауыз су шығыны нормаларының сақталуына бақылау жүргізу;
- Өндіріс және тұтыну қалдықтарын одан әрі кәдеге жарату/қайта өңдеу үшін кен орнынан шығару.

Назарларыңызға рақмет!

Баяндама

1 Слайд

Қайырлы күн құрметті қоғамдық тыңдауға қатысушылар, сіздердің назарларыңызға **«Жангурши кен орнында жер қойнауын пайдалану салдарын жою» жобасына ҚОҚБ және Табиғатты қорғау іс шараларының жоспары** тақырыбында баяндама ұсынылады

2 Слайд

КЕН ОРНЫ ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР

Жангурши кен орны әкімшілік бөлінісі бойынша Қазақстан Республикасы Маңғыстау облысы Түбқараған ауданының аумағына жатады.

Ең жақын елді мекендер: Форт-Шевченко қаласының аудан орталығы - батысқа қарай 55 шақырым және Таушық ауылы - шығысқа қарай 30 шақырым (сурет.1).

Жангурши кен орны географиялық жағынан Түбқараған түбегінің орталық бөлігінде орналасқан, ол батысында, оңтүстігінде және солтүстігінде Каспий теңізінің суларымен жуылады, шығысында Маңғышлақ тау жүйесіне іргелес.

3 Слайд

1.1-Сурет-Жұмыс ауданының шолу картасы көрсетілген

4 Слайд

ЖОСПАРЛАНҒАН ЖҰМЫСТАРДЫҢ ҚЫСҚАША СИПАТТАМАСЫ

Жангурши кен орнында геологиялық бөлу шегіндегі өндірістік объектілердің жалпы сипаттамасы

01.10.2024 ж. жағдай бойынша геологиялық бөлу шегінде Жангурши кен орнында барлығы 3 ұңғыма бұрғыланды, оның ішінде геологиялық себептер бойынша барлық 3 іздестіру-барлау ұңғымалары (9,58 және 59) жойылды.

№№	**Ұңғымалар нөмерлері**	Санат	тереңдігі (нақты),м	Ескертпе
1	9	іздеу	620	Жойылды
2	58	барлау	580	Жойылды
3	59	барлау	816	Жойылды

5 Слайд

Ұңғымалардағы көлемі бойынша жұмыстарды жүргізу оқшаулау-жою:

- Ұңғыманы тесуге және сынауға арналған барлық қажетті жабдықтары бар сервистік станокты монтаждау (дроссельдеу блогы, сепаратор, ұңғыма өнімін жинауға арналған сыйымдылықтар, манифольд желісі және алауға дейінгі желі). Жұмыс басталар алдында жерүсті жабдығының жұмысқа қабілеттілігін тексеру;
- Ұңғымадағы ерітіндінің көлемін, материалдар мен химиялық реагенттердің қорын есепке алмай, кептіру ерітіндісінің қорынан (ұңғыманың екі көлемінен кем емес) қамтамасыз ету;
- Ұңғыманы кептелу, сұйықтықты айдау және тікелей немесе кері айналдыру арқылы кептелу, 1 сағат күту;
- Ұңғыманың қауіпсіздігіне көз жеткізу үшін көрсеткіштерді алу және сағалық қысым мәндерін жазу;
- Субұрқақ арматурасының жоғарғы бөлігін бөлшектеу және шығарындыларға қарсы жабдықты монтаждау.
- Сорғы-компрессорлық құбырларды көтеру. Көтеру кезінде ұңғымаға тұрақты толтыру жүргізіледі;
- Әрбір құбырды өңдеумен келесі цемент көпірінің тереңдігіне дейін түсуді жалғастыру;
- Бұрғылау макетін көтеру. Көтеру кезінде ұңғымаға тұрақты толтыру жүргізіледі;
- Бірінші құбырдағы "шұңқыры" бар сорғы-компрессорлық құбырларды кенжарға дейін түсіру;
- Ұңғыманы жуу. Нұсқаулық жасау. Цементтеу басы мен сызықтарын бұру. Престеу жүргізу;
- Цементтеу бағдарламасына сәйкес цемент көпірін орнату;
- Құралды көтеріп цементті кесу үшін жуу;
- Мұздатудан қорғау үшін ұңғыманың жоғарғы бөлігін 0-5 м тереңдікте мұздатпайтын сұйықтықпен (мұнай немесе дизель отыны)толтырыңыз;

- Шығарындыларға қарсы жабдықты, баған басын бөлшектеу. 3 құбырдағы ұңғымаға ағаш тығынды 2 м тереңдікке түсіріп, аузына дейін цемент құйыу;
- Ұңғыманың аузына бетон шкаф пен тіреуіш орнату. Реперде электр Дәнекерлеумен: ұңғыманың нөмірі, ауданы, жер қойнауын пайдаланушының атауы, ұңғыманы бұрғылаған ұйым, бұрғылаудың басталу және аяқталу күні, жою күні деген жазу жасалады;
- Аумақты қоқыстардан тазалау, аланды және ұңғыманың аузын жоспарлау;

Оқшаулау-жою көпірлерін орнатуға актілерін және ұңғыманы жою актісін жасау.

6 Слайд

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАҒА ӘСЕРДІ БАҒАЛАУ

Атмосфераға ластаушы заттардың шығарылу көздерінің барлығы 12 бірлігі анықталды, оның ішінде:

Ұйымдастырылған – 5 бірлік:

- **№ 0101 Дереккөз- Teksan TJ-509TA Дизель генераторы;**
- **№ 0102 Дереккөз- АР-32/40 Қондырғысы;**
- **№ 0103 Дереккөз- Дизель отынына арналған сыйымдылық;**
- **№ 0104 Дереккөз- Май ыдысы;**
- **№0201Дереккөз- Дәнекерлеу қондырғысының ішкі жану қозғалтқышы.**

Ұйымдастырылмаған – 7 бірлік:

- **№ 6101 Дереккөз- Газ кесу;**
- **№ 6102 Дереккөз- Тегістеуіш;**
- **№ 6103 Дереккөз- Цемент ерітіндісін дайындау түйіні;**
- **№ 6104 Дереккөз- Дәнекерлеу жұмыстары;**
- **№ 6105 Дереккөз- Арнайы техниканың қозғалысы кезінде шаңдану;**
- **№6106 Дереккөз- Бояу жұмыстары;**

№6201 Дереккөз- Дәнекерлеу жұмыстары.

Ұңғымаларды жою кезеңінде ластаушы заттар шығарындыларының көлемі – 3,89840379 г/с немесе 8,69819093 т/кезеңді құрайды.

7 Слайд

СУДЫҢ КҮЙІНЕ ӘСЕРІН БАҒАЛАУ

Су тұтыну және су бұру балансы

Тұтынушылардың атауы	**Саны, адам**	**Су шығын нормасы, бір**	**Су тұтыну**		**Су бұру**	
			м3/тәулік	м3/жыл	м3/тәулік	м3/жыл
ішу қажеттіліктері	6 адам	0,002 м3/адам.	0,012	0,252	0,012	0,252
шаруашылық-тұрмыстық қажеттіліктер	6 адам	0,025 м3/адам.	0,15	3,15	0,15	3,15
душ торы (торлар саны)	1	0,1 м3/тәулік.	0,1	2,1	0,1	2,1
асхана (тағамдар саны)	3	0,012	0,036	0,756	0,036	0,756
кір жуу (кір мөлшері)	0,5 кг	0,04 м3/1 кг құрғақ киім	0,02	0,42	0,02	0,42
Барлығы			0,318	6,68	0,318	6,68
күтпеген шығындар 5%			0,0159	0,3339	0,0159	0,3339
Барлығы:			0,3339	7,01	0,3339	7,01

8 Слайд

Жою кезеңінде түзілетін қалдықтардың жинақталу лимиті

Қалдықтардың атауы	**Қолданыстағы жағдайға жинақталған қалдықтардың көлемі тонна/жыл**	**Жинақтау лимиті, тонна / жыл**

1	2	3
Барлығы:		3,629979
оның ішінде өндіріс қалдықтары		3,5385
тұтыну қалдықтарын		0,091479
Қауіпті қалдықтар		
Майланған шүберек		0,127
Пайдаланылған контейнерлер		0,207
Пайдаланылған майлар		0,34
Қауіпті емес қалдықтар		
Металл сынықтары		0,01
Дәнекерлеу электродтары		0,0045
Құрылыс қалдықтары		2,85
Қатты тұрмыстық қалдықтар (ҚТҚ)		0,091479

Барлық қалдықтар жинақталуына қарай одан әрі қайта өңдеуге лицензиясы бар мамандандырылған ұйымдарға беріледі

9 Слайд

Атмосфераға шығарындыларды азайту жөніндегі іс-шараларға мыналар жатады:

- ✓ **Жұмыс өндіру технологиясының дәл сақталуын бақылау;**
- ✓ **барлық технологиялық параметрлерді қатаң сақтау;**
- ✓ **жабдықтың герметикалығын тұрақты бақылауды жүзеге асыру;**
- ✓ **технологиялық процестің барысын тұрақты бақылауды жүзеге асыру;**
- ✓ **қызметкерлерді төтенше жағдайларға ден қоюға үйрету;**
- ✓ **өртке қарсы қауіпсіздік нормалары мен ережелерін сақтау;**
- ✓ **атмосфераға ең аз шығарындылары бар заманауи жабдықты пайдалану;**
- ✓ **жабдықтың беріктігі мен герметикалығын қамтамасыз ету;**
- ✓ **технологиялық жабдықтарды жоспарлы-алдын алу жөндеулерін және профилактикасын уақтылы жүргізу.**

Зиянды заттардың таралуын есептеу талдауы СҚА шекарасындағы барлық ингредиенттер бойынша жер бетіндегі концентрациялар атмосфералық ауа сапасының критерийлерінен аспайтынын көрсетті.

Қоршаған ортаның қалдықтармен ластануын болдырмау жөніндегі іс-шаралар

Кәсіпорынды пайдалану процесінде пайда болатын өндіріс және тұтыну қалдықтары арнайы бөлінген уақытша сақтау орындарында (тығыз жабық контейнерлерде) жинақталады.

Қауіпті физика-химиялық қасиеттері бар қалдықтар үшін кәсіпорын аумағында қалдықтардың қауіпсіз айналымын бақылау көзделген.

Қоршаған ортаның қатты қалдықтармен ластануын болдырмау үшін Қазақстан Республикасында нормативтік талаптарға сәйкес мынадай іс-шаралар жоспарланған:

- ✓ **арнайы сыйымдылықтарда және арнайы жабдықталған алаңдарда уыттылығы бойынша сұрыптай отырып, промотходарды түгендеу, жинау;**
- ✓ **жоспарланған іс-шаралардың орындалуын бақылау;**

10 Слайд

Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары

Табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары:

- ➢ Жұмыстарды жүргізу аумағында шаңды басу жөніндегі жұмыстарды жүргізу;
- ➢ Жер қойнауының жай-күйіне Мониторинг жүргізу;
- ➢ Техникалық және ауыз су шығыны нормаларының сақталуына бақылау жүргізу;
- ➢ Өндіріс және тұтыну қалдықтарын одан әрі кәдеге жарату/қайта өңдеу үшін кен орнынан шығару.